

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) Author(s):	Nathansen, Henri.
Titel Title:	<u>Danas Have : Idyl i tre Akter.</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kbh. : Gyldendal, 1908
Fysiske størrelse Physical extent:	144 s.

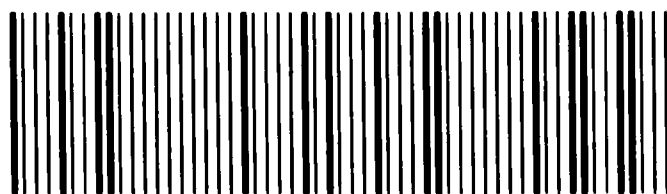
DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021446026

HENRI NATHANSEN

DANAS HAVE

IDYL I TRE AKTER

1004. L 177

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

KØBENHAVN 1908 KRISTIANIA

HENRI NATHANSEN

DANAS HAVE

IDYL I TRE AKTER

KØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

1908

KØBENHAVN — GRÆBES BOGTRYKKERI

PERSONERNE:

PROFESSOR REJERSEN

CLARA }
INGER } HANS DØTRE

DEPARTEMENTCHEF HALL

FRU HALL, HANS HUSTRU

FREDERIK }
HJALMAR } DERES BØRN

ETATSRAAD WENK

FRU WENK

FRØKEN WENK

FABRIKEJER LASSEN

FRU LASSEN

EN PIGE HOS REJERSEN

HANDLINGEN FOREGAAR I PROF. REJERSENS VILLA „DANAS
HAVE“ VED MIDSOMMERTID I VORE DAGE

FØRSTE AKT

Scenen: Prof. Rejersens Villa „Danas Have“ paa en af Frederiksbergs Sideveje. Til venstre Huset med Veranda og Trappe ned til Haven. Ved Trappen Bord med Bænke og et Par magelige Kurvestole. Omtrent midt paa Scenen Bord med Bænk og Stole under en skyggefuld Lind. I Baggrunden til venstre høje Træer, i et af dem en Gynge. Hegn ud mod Vejen, i Midten en Laage. Paa den anden Side af Vejen Villaer med Haver.

Det er Morgen. Kaffebordet staar dækket ved Verandatrappen. Clara sysler husmoderlig ved det. Inger staar ret op og ned henne ved Midterbordet, haler Stikkelsbær op af Lommen og spytter Skallerne fra sig op i Luften.

INGER

Sikken Tid det varer, inden Far faar lettet sig.

CLARA

Far er vel træt.

INGER

Jamen, jeg er sulten.

CLARA

Lad dog være med at spise alle de umodne Stikkelsbær.

INGER

Noget maa jeg have i Maven.

CLARA

Naar jeg kan vente, kan du vel ogsaa.

INGER

Vente . . vente . . Gud, hvor det keder mig!
(Gaar hen til Gyngen, gynger og synger:) Sol er oppe — Sko-
vens Toppe — glimre alt som Gimles Tag —

CLARA

Hyss . . Far . .

INGER

. . Bud os bringer — Hanevinger — Hanegal ved
klaren Dag — (Professoren aabner Vinduet. Han er i Skjorte,
indsæbet paa den ene Kind, og staar med Barberkniven i Haanden.)

PROFESSOREN

Skrig dog ikke saadan, Barn.

INGER

Det er min Mave, der skriger.

PROFESSOREN

(idet han lukker Vinduet)

Man kan jo blive ganske nervøs . . .

INGER

Synes du ogsaa, at Far er en smuk Mand?

CLARA

(gaar til og fra ad Gangen bag om Huset)

Ja, jeg synes.

INGER

Men er der ikke saadan noget . .

CLARA

(frem med Vandmaskinen)

Hvad for noget?

INGER

Noget . . dannebrogssagtigt ved ham.

CLARA

Det kan vel ogsaa være smukt.

INGER

Jamen rædsomt kedeligt.

CLARA

Du skulde skamme dig.

INGER

Gud, det gør jeg ogsaa! — Frøken Schleissner
 henne paa Skolen siger, at Far altid minder hende
 om Øhlenschläger. Naa, han er jo heller ikke for
 morsom. Maa jeg saa be' om Marryat. Og saa
 J. P. Jacobsen naturligvis.

CLARA

Læser du J. P. Jacobsen?

INGER

Ja, Far har jo forbudt mig det, saa maa der da være noget ved ham. (Springer ned, plukker en Marguerit) Gud, jeg har glemt at tørre en Blomst til det yndige Sted, hvor Niels gaar paa Volden.

PROFESSOREN

(aabner Vinduet, smilende, morgenfrisk)

Saa Børn, nu er jeg ved Slipset . . .

(Clara tragter Kaffen. Inger kommer hen. Hun tager uregelmæssige Trit, der er Steder, hvor hun ikke træder. Stiller sig sværmerisk ved en af Stolene og begynder langsomt at plukke Margueritens Blade.)

CLARA

Elsker . . elsker ikke . . .

INGER

(kaster Blomsten)

Spørger du maaske aldrig, om Frederik elsker dig?

(Claras Smil glider bort, hun tragter med et lille Suk.)

PROFESSOREN

(træder ud paa Verandaen, han er i Morgensko og blomstret Slaabrok. Slipset er knyttet i virkningsfuld Sløjfe)

Godmorgen, Børn. (Aander dybt.) Ah, hvor er her dog vakkert! Saadan en Morgenstund er i Sandhed et Foryngelsens Bad. Hvor det minder mig om de skønne, klassiske Linier:

Det er idag et dejligt Vejr,
Vinden vifter i Voldens Trær,
Der er ej Sky paa Himlen at se,
I Vinduet mine Blomster le . . .

INGER

Hvad kommer saa, Far?

PROFESSOREN

(lader som han ikke hører)

Denne Luft og denne Balsamduft!

INGER

Ja, for fire Linier af deres Klassikere kan alle Mennesker. Men jeg har aldrig hørt nogen kunne den femte.

CLARA

(skænker)

Værsgod Far.

PROFESSOREN

Tak. (Idet han gaar ned.) Ja, lad os saa drikke vor Kaffe.
(De sætter sig om Bordet, Clara rækker rundt.) Jeg synes ikke, den er rigtig varm idag.

CLARA

Den har jo staaet og ventet paa dig, Far.

PROFESSOREN

Er det maaske for meget, at jeg sover et Par Timer ud paa Morgenstunden?

CLARA

Nej, nej —

PROFESSOREN

Mens Mor levede, brugte vi jo altid Fyrfad. (Sukker.)
Ak ja —

CLARA

Saa, lille Far.

PROFESSOREN

(vemodig)

Ja, du minder mig i mangt og meget . . . (Inger rækker ham hurtig Brødet.) Ah, hvor de er dejlig sprøde idag. Er de fra Hofbageren? Ja, de smager ogsaa derefter.

Er her nu ikke dejligt! Jeg elsker dette Sted med Udsigten forbi Fars Lind gennem Departement-chefens Have. — Aa, vil du give mig Skammelen lille Inger, her er dog en Smule fugtigt. — Her ved dette Bord sad Eders Moder ogsaa gerne — Tak — naar hun havde en ledig Time, og mange af mine bedste Indfald har jeg faaet her i Stolen.

(En Fugl klatter.) Saa! Aa, Clara, vil du hjælpe mig lidt — de Fugle indretter sig snart her en formelig Nødtørftsanstalt. (Clara kommer med varmt Vand. Hun vasker Slaabrokken. Inger brister pludselig i Latter midt i en Mundfuld Kaffe.)

PROFESSOREN

Hvad er der? Er der noget morsomt? Jeg kan ved Gud ikke se det.

(De drikker en Stund videre i Tavshed.)

CLARA

Vil Far ikke have en Kop til?

PROFESSOREN

Nej Tak.

INGER

Skal jeg hente din Pibe?

PROFESSOREN

Nej.

(De sidder lidt tavse. Clara og Inger drikker deres Kaffe ud. Professoren ser til, hans Ansigt mildnes. Endelig siger:)

PROFESSOREN

Du kan jo gjerne give mig en lille halv Kop, Clara. (Clara skænker). Og du kan saa maaske hente mig min Pibe, Inger. Den gamle af Fars — med Landsoldaten. Tak. (Inger op efter Piben). Blot Departementchefen havde lagt den Tilbygning i den søndre Gavl og ikke i den nordre lige op ad vor Have. Selvfølgelig er det en Behagelighed med W. C. Men de smaa Huse havde ogsaa deres Skønhed.

INGER

(i Verandaen med Piben)

Maa jeg tænde, Far?

PROFESSOREN

Lad hellere mig.

INGER

Kun tre Sut.

PROFESSOREN

Naa ja.

INGER

(tænder, kaster Tændstikken i Haven)

PROFESSOREN

Ikke kaste Tændstikker.

INGER

De er jo glødefri.

PROFESSOREN

Og hvis de saa dog gløder! (Faar Piben, røger.) Ja, Børn, jeg synes, dette Navn passer til dette Sted: Danas Have. Vejen her, som er privat og forbeholdt os 28 Villaejere og lukket for Enden. Ingen Gennemgang, ingen Gennemkørsel. Og skærmet ved Servitut indtil 1967.

INGER

Hvad er Servitut for noget, Far?

PROFESSOREN

Det er en Hæftelse, der udelukker Forandring.

INGER

Saa bliver her ikke forandret, før jeg er 74?

PROFESSOREN

Forhaabentlig er til den Tid Servituten forlænget.

INGER

Saa dør vi jo med Servitut paa.

PROFESSOREN

Om Gud vil, ja. — Stedet her har Bedstefader bygget, Far satte Kvist paa, og jeg lagde Beton i

Kælderen. Saaledes har hver Generation, om jeg saa maa sige, draget nyt Land ind. Mens Bedstefader levede, var her smaa Blomsterbede med Buxbom og Krusemynt — Herregud ja — han hørte nu til de gammeldags. Far plantede Linden der, egenhændig, og jeg anlagde Køkkenhaven, det vil sige Mor altsaa. Vi elskede begge Gemyse. Ak ja, det var dén Gang.

INGER

(er gaaet hen til Faderen og piller indsmigrende ved hans Slips. Clara er under det foregaaende begyndt huslig at tage af Bordet og bære ind)

Far . . .

PROFESSOREN

Ikke pille, mit Barn.

INGER

Ved du, hvad Frøken Schleissner sagde om dig?

CLARA

Det er ikke noget, Inger, der skal fortælles.

PROFESSOREN

Herregud, lad dog Barnet. — Er det Frøken Schleissner, der underviser jer i Litteraturhistorie?

INGER

Ja!

PROFESSOREN

Saa var det vel noget om mit nye Bind om „Guldalderen“?

INGER

(mens Clara er inde)

Hun sagde, at din Fortolkning af „Guldhornene“ var et Bidrag af virkelig national Betydning.

PROFESSOREN

Jeg vil ikke rose mig selv. — Men den er det.

INGER

Men hvorfor skriver du ikke om nogen af dem, der lever, Far?

PROFESSOREN

Vi har ingen Litteratur, mit Barn.

INGER

Hvad lever da alle Litteraturhistorikerne af? For dem er der da nok af.

PROFESSOREN

(lader som han ikke hører)

Sagde hun ellers noget, Frøken Schleissner?

INGER

Ja—a—

CLARA

Det er saadan noget dumt Snak.

PROFESSOREN

Naar det nu kan more Barnet.

INGER

Maa jeg tage min nye Kjole paa og gaa ind og hente Maggie?

PROFESSOREN

Naa ja — naar du har læst dine Lektier til imorgen.

INGER

Og saa 25 Øre til to Stykker Lagkage hos Josty. Aa jo, nu skal du være sød, Far. (Da Professoren tager Portemonaien frem) 30 Øre, Far. Det er saa flot at give Opvarteren 10.

PROFESSOREN

(idet han giver hende Pengene)

Naa, hvad sagde saa Frøken Schleissner?

INGER

(hvisker ham i Øret)

PROFESSOREN

At jeg ligner Goethe! (Inger holder ham for Munden, hun og Clara veksler Blikke.) Naa, ja i Guds Navn, saa gaa mit Barn. Men Lektierne først.

INGER

(op ad Verandatrappen og ud)

Ja—a!

PROFESSOREN

Den Ungdom, den Ungdom! „O, himmlische Jugend, o irdische Gottheit!“ (Rejser sig, tager den røde

Tændstik op, som Inger har kastet, og bærer den hen i Askebægeret. Gaar ad Gangen tilvenstre:) Nu begynder Agurkerne. (Tager en Vandkande, vander lidt.) Men hvor Jordbærrene er langt tilbage. Passer du dem rigtig, Clara?

CLARA

Ja.

PROFESSOREN

Mor vandede hver Dag.

CLARA

Der kunde trænge til at ryddes lidt.

PROFESSOREN

„Let at rydde — tungt at bygge“ —

CLARA

Mor klagede altid over, at her var for lidt Sol.

PROFESSOREN

Ja, Mor kunde aldrig faa Sol nok, Stakkel. Men jeg taaler den ikke. Jeg hader Fregner. — Se engang her, Clara.

CLARA

Hvad er det, Far.

PROFESSOREN

Herregud, læg dog det Sytøj en Smule tilside.

CLARA

Det er de Sokker, du bad mig stoppe.

PROFESSOREN

Naa ja, i Guds Navn. Nej, bliv blot siddende. Jeg vil gjerne have dem paa til Turen. (Er kommet hen til Hegnet.) Saa, nu lufter Lassens igen Sengetøj paa Tjørnehækken!

CLARA

Herregud —

PROFESSOREN

Ja, jeg kan ikke gøre for det — det støder mig. En Smule Hensyn maa man dog tage. Men propre har de nu aldrig været. (Er imidlertid kommen hen til Linden, hvor han sætter sig og stiller Vandkanden ved Siden for at tørre Panden.) Ja, ja — det glæder mig dog at høre . . .

CLARA

Hvilket, Far?

PROFESSOREN

Det om min Bog, naturligvis. Fra radikal Side skal den jo ties ihjæl — nydeligt, nydeligt. Jeg skriver dog om deres Bøger i „Morgenposten“ — ikke anerkendende, det indrømmer jeg — men jeg skriver dog. Der er det ulykkelige ved Landet her, at vi er saa sørgelig smaa, baade kvalitativt og kvantitativt, vi er saa klods op ad hinanden, at vi bogstavelig talt ikke kan spytte . . . Saa, nu banker de Gudhjælpemig Sengklæderne derovre! Man kan jo snart ikke være i sin egen Have.

CLARA

Sæt dig her hen, Far, her hører du det ikke.

PROFESSOREN

Nej, nu vil jeg sidde her. Det er vel dog min egen Grund . . . Nej, vi er for smaa, siger jeg, og det avler Kiv og Nid. Det, at jeg i sin Tid tog Højskolerne i Forsvar, skabte Hadet imod mig fra den radikale Presse. Moderation, hed det sig. Naa, saa er jeg moderat. Jeg elsker ikke Højskolen, det ved Gud, jeg tror, at den spreder megen Fordømmelse. Men den har sin Mission her i Landet. Grundtvig var jo dog ogsaa en Kapacitet. Søndagene dén Gang i Vartov, det var noget andet end nu. Det var en Bevægelse. Og Navne — virkelige Navne. Nu er det jo Degne.

Er Sokken færdig?

CLARA

Ja.

PROFESSOREN

Saa er det vist bedst, jeg klæder mig paa til Turen. Skulde din Svigerfader komme, saa bed ham vente et Øjeblik. Gamle Etatsraad Wenk kommer forhaabentlig ikke idag. Han laa med Lændegigt igaar. Nu har vi ogsaa trolig slæbt af med det gamle Vrøvl i de sidste 15 Aar. (Idet han undersøger Sokken.) Men der er jo da Gudskelov endnu Pietetsfølelse herhjemme.

(Han gaar op i Huset. Clara ordner Sytøjet og gaar hen til Laagen.)

CLARA

(hilser op ad Vejen)

Godmorgen, Etatsraad Wenk.

GAMLE WENK

(med Mappe under Armen)

Godmorgen . . . er Far gaaet?

CLARA

(raaber)

Han kommer straks.

GAMLE WENK

Tal lidt højere, mit Barn. Jeg hører inte godt med østlig Vind.

CLARA

(danner Læberne til Ordene: han kommer straks — uden at tale)

GAMLE WENK

Tak, saadan hør jeg bedre.

CLARA

(spørger stumt: Hvordan gaar det idag?)

GAMLE WENK

Jo, jeg kan godt gaa Turen idag.

CLARA

Nej, jeg spurgte, hvordan det gaar idag — (lader Hænderne glide over Lænderne).

GAMLE WENK

Tak, Tak. — Jeg vil nemlig saa nødig svingte de

andre. Nu har jeg gaaet med dem i 15 Aar til September. De siger, at det er dem en Ære. Saa vil man jo nødig give op.

CLARA

Etatsraaden er ogsaa en rask Mand af sin Alder.

GAMLE WENK

Ja, havde jeg min Hørelse og et Par gode Øjne, saa har jeg saamænd ellers mine 5 Sanser.

CLARA

Hvor gammel er det, Etatsraaden er?

GAMLE WENK

Jeg er født 1825. 83, ja. Jeg har levet under 5 Konger. Jeg vilde jo gerne have den sjette med. Men man kan jo inte faa alting her i Verden. (Han lægger Mappen, som han bærer under Armen, paa Bordet.) Det er Indstillingen om det Bech'ske Legat.

CLARA

Hvem skal saa have det iaar?

GAMLE WENK

Jeg har givet det til P. C. Poulsen.

CLARA

Jeg troede, det skulde gives til en yngre Digter.

GAMLE WENK

Han er heller inte mere end 57. Og han har

otte Børn. (Departementchef Hall er kommen frem ved Laagen. Han ser noget skuffet ud, da han faar Øje paa gamle Wenk.)

DEPARTEMENTCHEFEN

(ind)

Godmorgen —

GAMLE WENK

(ser i Mappen, hører ikke)

CLARA

Godmorgen, Svigerfar. Nu skal jeg kalde paa Far. (ud.)

DEPARTEMENTCHEFEN

Morgen . . . Morgen . . . mig en Ære.

GAMLE WENK

Tak, Tak, Godmorgen. Ja, min Kone sagde: Det er østlig Vind, Jonas, og den er inte god for Gigten. Men jeg sagde: Den gamle Garde dør, men den svigter inte.

DEPARTEMENTCHEFEN

Hvad har Etatsraaden der i Mappen?

GAMLE WENK

Det er Indstillingen om Legatet.

DEPARTEMENTCHEFEN

Har Etatsraaden saa tænkt paa Nielsen?

Henri Nathansen: Danas Have.

GAMLE WENK

Jeg har tænkt paa ham, ja. Men det blev Poulsen. Han har otte Børn. Nielsen har kun fire.

DEPARTEMENTCHEFEN

Jeg havde gerne set, at det var blevet Nielsen. Hans Fader er høj Frimurer. Og han er ganske uskadelig.

GAMLE WENK

Ja, ja — vi kan jo gøre det om endnu. Men jeg har jo inte læst nogen af dem. Og saa syntes jeg, at han med de otte nok kunde fortjene det.

DEPARTEMENTCHEFEN

Gudbevares. — Men gør mig den Tjeneste at tænke lidt over det endnu. De kunde jo lægge Mappen over, saa ikke Professoren ser den. (Hvisker ham i Øret.) Han vil jo gerne have, at det blev Willadsen.

GAMLE WENK

Hvad for en Lassen?

DEPARTEMENTCHEFEN

Willadsen.

GAMLE WENK

Naa ja.

DEPARTEMENTCHEFEN

Han skriver jo ogsaa i „Morgenposten“. (Med en Bevægelse mod Huset.) Om den andens Bøger.

GAMLE WENK

Ja, vi skal jo alle leve. (Han tager Mappen og gaar hen mod Laagen.)

DEPARTEMENTCHEFEN

Saa kommer vi forbi og henter Dem.

(Wenk gaar. Et Øjeblik efter kommer Professoren fra Verandaen, klædt paa til Tur)

PROFESSOREN

Godmorgen, kære Ven. Ja, jeg tog det med Ro. Jeg synes Clara sagde, det var Wenk.

DEPARTEMENTCHEFEN

Han gik blot over for at sige en Besked, han havde glemt. Jeg lovede, at vi skulde komme forbi og hente ham. Men har du hørt det nyeste?

PROFESSOREN

Gaar Ministeren?

DEPARTEMENTCHEFEN

Hvem gaar, naar man kan blive siddende.

PROFESSOREN

Gud være lovet for min 3aarige Understøttelse.

DEPARTEMENTCHEFEN

Jeg talte med Konsejlspræsidenten iaftes. Kære Ven, sagde han, hvorfor skulde vi i Grunden lade Petersen gaa. Han er et Fæ, gudbevares. Men

saalænge vi har Dem i Departementet, har han dog en Slags Overmand.

Nej, Hjalmar er kommen hjem du!

PROFESSOREN

Hjalmar! Nej, det var dog . . . ja, jeg kan vel sige glædeligt.

DEPARTEMENTCHEFEN

Sig du blot glædeligt, min Ven. De gamle Historier er lagt ad acta. Da jeg havde betalt hans Gæld og faaet ham godt om Bord, saa . . . (gør en Bevægelse som om noget er udvisket). Man har jo Hjærte. Han kom saamænd hertil iaftes, stod pludselig der i Døren — ja, der er jo W. C. nu, hvor Mor før havde sit Kabinet, men det kunde Drengen jo ikke vide. Det var virkelig rørende.

PROFESSOREN

Og han har det godt?

DEPARTEMENTCHEFEN

Fortræffeligt.

PROFESSOREN

(raaber op)

Clara!

DEPARTEMENTCHEFEN

Forsigtig, kære Ven.

CLARA

(indefra)

Straks, Far.

DEPARTEMENTCHEFEN

Der var jo et lille Sværmeri mellem Clara og Hjalmar.

PROFESSOREN

Børnestreger.

DEPARTEMENTCHEFEN

Naa, jeg havde jo nok hellere set, at Hjalmar havde absolveret sin Eksamen cum laude som Frederik og var kommet ind i Ministeriet. Vor Slægt har jo været i Statens Tjeneste siden Enevælden — Embedsmænd og Officerer. Vi er af gammel Adel, ved du — egentlig von Hall — ja, det er jo saa ligegyldigt —

PROFESSOREN

Ja.

DEPARTEMENTCHEFEN

Men vi staar i Adelsbogen.

PROFESSOREN

Naa.

DEPARTEMENTCHEFEN

Og er man først i Ministeriet, saa er man der. Der fordres jo ikke meget.

PROFESSOREN

Nej.

DEPARTEMENTCHEFEN

Nej. Lidt Held og lidt gode Forbindelser. Og
saa iøvrigt lade Vorherre om Resten. Som altid.

(Clara kommer fra Verandaen.)

CLARA

Hvad vilde du, Far?

PROFESSOREN

Ved du, hvem der er kommet?

CLARA

Nej?

PROFESSOREN

Hjalmar.

CLARA

Er Hjalmar kommet hjem!

DEPARTEMENTCHEFEN

Iaftes. Pludselig. Han stod der i Døren — naa,
ja —

CLARA

Er han inde?

DEPARTEMENTCHEFEN

Nej, han gik ind til Byen imorges. Han længtes
efter at se den, sagde han.

PROFESSOREN

Han kunde jo nok have set her ind først.

CLARA

(hen mod Laagen)

Han ved jo, du staar sent op, Far.

PROFESSOREN

Sent?

DEPARTEMENTCHEFEN

Ja, du sover meget, Rejersen.

PROFESSOREN

Ikke mere end nødvendigt.

DEPARTEMENTCHEFEN

Det er ikke for at bebrejde dig noget, kære Ven.
Ogsaa jeg sover meget. Det fører vort Arbejde
med sig.

CLARA

(vinker henne ved Laagen)

Godmorgen.

DEPARTEMENTCHEFEN

Er det Hjalmar?

CLARA

Nej, det er Frederik.

PROFESSOREN

(tager sit Ur frem, stiller det)

Saa er Klokken 3 Kvarter paa 10. Jeg stiller
altid efter Frederik.

DEPARTEMENTCHEFEN

Saa maa vi gaa, kære Ven. Wenk venter.

(Frederik Hall kommer ude fra Vejen med tyk Ministeriemappe under Armen. Han aabner hensynsfuldt Laagen for Departementchefen og Professorens.)

DEPARTEMENTCHEFEN

Blev du færdig med Sagen, min Dreng?

FREDERIK

Ja, Papa. Jeg var oppe før 6 for at resolve. Kontorchefen ønskede den meget til Referat idag.

PROFESSOREN

Hvordan har Fuldmægtig Schrøder det?

FREDERIK

(trækker paa Skuldrene)

PROFESSOREN

Stadig ingen Udsigt?

FREDERIK

Der bliver næppe noget Avancement denne Gang. Igaar forlød det, at han var bedre.

DEPARTEMENTCHEFEN

(klapper ham paa Skulderen)

Naa — vi maa haabe det bedste.

(Departementchefen og Professorens hilser Farvel og gaar.)

FREDERIK

(lægger Frakken)

Godmorgen, min Pige. (Da Clara vil kysse ham til God-

morgen, klapper han hende afværgende paa Kinden og siger) De kan se os fra Lassens. (Gaar hen til Linden) Saa, min Ven, her er vi intra muros. (Kysser hende) Godmorgen. (Lægger Hatten, glatter Skilningen) Du har vel hørt, at Hjalmar er kommen hjem?

CLARA

Er han inde?

FREDERIK

Nej. — En mærkelig Idé, ikke? Pludselig. Uden Varsel. Blot der ikke ogsaa har været noget i Vejen med ham derude.

CLARA

Aa, skam dig.

FREDERIK

Tja —

CLARA

Hvorfor skal man altid tro det værste?

FREDERIK

Jeg har en Skræk for Recidivet.

CLARA

Jeg troede, den gamle Historie var gemt og glemt. Han var en Dreng paa 18 Aar og morede sig.

FREDERIK

Jeg har aldrig moret mig.

CLARA

Det er maaske din Fejl.

FREDERIK

Hvad mener du?

CLARA

Saa, Frederik —

FREDERIK

Jeg skulde maaske ogsaa have gjort mine Forældre Sorg, gaaet paa Værtshus og spillet Billard istedetfor at passe mine Studier. Jeg ser ikke smaaligt paa Tingene, det ved du, men jeg har regnet ud, at den Historie kostede Papa 3000 Kr. Det er harmeligt at tænke sig, naar man selv skaffede sig Timer for at skaane sine Forældre.

CLARA

Mennesker er ikke ens.

FREDERIK

Saa burde de være det.

CLARA

Vær nu lidt glad, Frederik.

FREDERIK

Jeg er glad. Paa min Maade altsaa. Jeg kan ikke finde alt lige yndigt. Jeg falder ikke i Rørelse, fordi den forlorne Søn vender tilbage. Naa, det er

jo ogsaa saadan, at jeg aldrig har næret nogen Sympati for Hjalmar qua Broder. Han heller ikke for mig, det ved du jo godt.

CLARA

Jeg?

FREDERIK

I var jo, om jeg saa maa sige, ret fortrolige.

CLARA

Jeg kunde godt lide Hjalmar.

FREDERIK

Der ser du.

CLARA

Herregud —

FREDERIK

Mig kunde du dog ikke lide. Dengang altsaa.

CLARA

Kunde jeg ikke lide dig? Kan jeg heller ikke lide dig nu? Saa, nu sletter vi de Rynker ud af Panden. Saadan. Du maa ikke blive saa gammel, Frederik, og saa sær. Glæd dig lidt mere over andet end de dumme, dumme Sager.

FREDERIK

Jeg har jo ikke andet.

CLARA

Har du ikke andet? (Rusker hans Hoved, saa Haaret stritter — leende): Kan du saa mærke, at du har andet?

FREDERIK

Clara dog — er du gal! (Han har taget sit Lommespejl frem):
Se, hvordan jeg ser ud i Hovedet. Det er dog
virkelig . . . (Har ogsaa taget Lommekam frem): Du ved jo, jeg
ynder ikke disse voldsomme Udbrud.

CLARA

Kom, saa skal jeg hjælpe dig. Sæt dig saa ned.
Hvis du laver flere Dumheder, laver jeg Skilningen
skæv.

FREDERIK

(har taget Plads for at lade Clara frisere sig):

Saa Clara — nu Alvor. (Han giver sig lykkelig hen i Situa-
tionen og lægger sin Arm om hendes Liv.) — Jeg sad i aftes og
regnede lidt efter, da de andre var gaaet til Ro. I
Overformynderiet har jeg 1000 Kr. I Ministeriet
1200. Det giver 2200. Saa manuducerer jeg 2
Timer daglig. Det er ogsaa 1000 Kr. — hvis de
betaler. Endelig har Papa jo skaffet mig et Par
smaa Ben, der giver mig meget at bestille og lidet
at fortjene. Med de store Ben er det jo omvendt,
men de kommer først med Aarene. Og jeg vil ikke
gifte mig, før jeg har 4000 ganske absolut sikkert.

CLARA

Det haster jo heller ikke.

FREDERIK

(stærkt)

Jo, det gør! (Trykker hende ind til sig) Clara —

CLARA

Saa, nu blev Skilningen skæv.

FREDERIK

Saa lad mig hellere selv. (Tager Kammen. Idet han retter Skilningen): Blot Fuldmægtig Schrøder dog snart kunde bestemme sig.

CLARA

Til hvad?

FREDERIK

Til at dø selvfølgelig.

CLARA

Uf — regn dog ikke saadan.

FREDERIK

I Ministeriet regner man saadan.

CLARA

Jeg kan ikke lide, du tager det saa hjærteløst.

FREDERIK

Lad os ikke være sentimentale, Clara. (Ser sig i Spejlet) Den er nu ikke ganske, som naar jeg selv lægger den, men det kommer altsammen med Aarene. — Hjærteløs, siger du — det ved du, jeg mindst af alt kan kaldes. Men et Menneske som Schrøder, der hverken har Familie eller andet. —

CLARA

Og altid er syg.

FREDERIK

Ja, ikke sandt, han var jo da selv bedst tjent. —
 (Er kommet hen til Verandabordet, hvor Claras Sytøj ligger) Stadig til
 Udstyret . . ? (Vil tage det.)

CLARA

(snapper en Chemise fra ham)

Det maa du ikke se.

FREDERIK

Herregud, vi er jo da Forlovede. — Og én Gang
 faar jeg det dog at se.

CLARA

Frederik —

FREDERIK

Naa ja, jeg tier. Jeg forstaar din . . pudor.

Ak ja — hvem der var saa langt. Sidde her om
 Morgen med sin Kaffe og sin „Nationaltidende“,
 mens du puslede og syslede omkring mig. Ja, vi
 kommer jo ikke til at bo herude paa Danasvej, før
 Far og Mor engang falder fra. Vorherre bevares,
 det ske sent. Men en Gang skal vi jo alle afsted.
 Og saa er der jo indlagt alle moderne Bekvemmelig-
 heder. Hjalmar bliver vel næppe herhjemme. Men
 selv forudsat at han tager Domicil her, vilde han
 vel næppe modsætte sig, at jeg som den ældste fik
 Villaen. Selvfølgelig efter Vurdering til Skifteefter-
 retning. (Vender sig mod Clara, der har nærmet sig Laagen): Hvad
 ser du efter?

CLARA

Far bad mig klippe Roserne.

FREDERIK

Vi kunde selvfølgelig gifte os paa 3000—6—7—800 Kroner. Men naar man skal have det nogenlunde standsmæssigt, faar man det ikke under 4000. Saa har man jo til Gengæld den store Betryggelse, at man stiger, jo ældre man bliver og kan blive siddende, saalænge man ikke er fuldkommen aandsvag. Og er man naaet saa vidt, har man jo Pensionen. —

(Ude paa Vejen kommer Departementchefen, Professoren og gamle Wenk forbi til Morgenturen. Departementchefen og Professoren gaar foran, gamle Wenk stavrer besværlig bagefter. Frederik rejser sig og iler hen til Laagen.)

FREDERIK

Farvel — Farvel — (til Clara, der staar rolig henne ved Hegnet).
Man hilser.

CLARA

Jeg har jo lige sagt Farvel.

FREDERIK

Saa siger man det én Gang til. (Ryster smilende paa Hovedet, idet han ser efter dem): Herregud, de er nu af den gamle Skole. — Det ser smukt ud saadan tre gamle Mennesker, der trofast følges ad. Nu er de ogsaa ualmindelig repræsentative alle tre. De indtager jo ogsaa alle en smuk Plads i Samfundet.

CLARA

Hvad er egentlig gamle Wenk?

FREDERIK

Han er Chef for Matrikelkontoret.

CLARA

Hvor kommer han da til at uddele det Bech'ske Legat?

FREDERIK

En skal jo uddele det.

CLARA

Jamen —

FREDERIK

Og En faar det jo. Alt i Overensstemmelse med Fundatsen.

(Inger kommer i Spaserekjole fra Verandaen. Hun gaar uden at sige noget hen og plukker et Par Roser til at hæfte i Brystet.)

FREDERIK

Man siger Godmorgen.

INGER

Godmorgen.

CLARA

Er du færdig med dine Lektier?

INGER

Ja.

CLARA

Hvad har du til imorgen?

INGER

Tysk, Fransk, Regning, Haandarbejde, Verdenshistorie og Religion.

CLARA

Har du øvet dig?

INGER

Hele Etuden, ja.

FREDERIK

Hvilken Etude med Forlov?

INGER

Gradus ad parnassum in systematischer Reihenfolge unter genauer kritischer Revision des Fingersatzes, Vortragsbezeichnungen und mit Anmerkungen von Teufel Tausig.

CLARA

Nu slaar Klokken 10, Frederik.

FREDERIK

(ser paa Uret)

Ikke ganske. Min mangler c. $\frac{1}{4}$ Minut. (Tager Frakken)
Vil du hjælpe mig, Clara.

CLARA

Hvad vil du dog med Frakke i den Varme?

FREDERIK

Jeg har taget de tynde Kontorbenklæder paa. De skinner.

CLARA

Hanskerne kan du da lade blive.

FREDERIK

(med et Skuldertræk, idet han tager Hansker paa)

Embedsmand —. (Gaar hen mod Laagen) Følger du mig ned til Hjørnet? (Han aabner Laagen for Clara og byder hende Armen. Til Inger): Godmorgen, Deres Naade — (Han og Clara forsvinder ned ad Vejen.)

INGER

Godmorgen — Embedsmand — — uf!

(Hun sætter sig hen til Bordet ved Verandaen, banker i Bordet) Kellner! (Hilser overlegent) To Stykker Lagkage og to Glas Vand. Af den, De ved nok, med Makrondejg. (Glatte dameagtig Kjolen og lader, som om hun tager Penge af sin Haandtaske. Sidder lidt i Positur) Tak. Hvormeget? Værsaaartig. (Med en uhyre blaseret Mine) Det passer.

(Hun rejser sig hurtig og vil gaa, men bliver pludselig staaende. Ude fra Vejen er Hjalmar Hall kommen ind. Han staar ved Laagen og ser ned ad Vejen efter Clara og Frederik. Smiler med et lidt bittert Træk om Munden og gaar ind ad Laagen. Han staar lidt, ser genkendende paa Haven og Huset og gaar saa frem. Stanser da han faar Øje paa Inger.)

HJALMAR

Good morning.

INGER

Good morning.

HJALMAR

Is this „Danas Have“?

INGER

Yes.

HJALMAR

My name is Håll.

INGER

My is Inger Rejersen.

HJALMAR

(tager en Stol)

With your permission . . ?

INGER

(farer hen)

Næ, hvor rædsomt! Please —

(Hjalmar sætter sig, lægger Straahatten paa Bordet. Pavse. Vender sig saa om og brister i Latter, da han ser paa Inger.)

HJALMAR

Inger! Kan du ikke kende mig? Hjalmar —

INGER

Er det . . Gud, hvad skal jeg sige . . dig!

HJALMAR

Ja!

INGER

Næh! Saa gaar jeg ved Grød ikke til Josty.
Men jeg har ikke hørt et levende Suk.

HJALMAR

Jeg kom ogsaa først iafte. Ganske overraskende.

INGER

Bliver du her?

HJALMAR

Det tror jeg ikke.

INGER

Aa jo.

HJALMAR

Jeg er blot kommen over for at sunde mig lidt.

INGER

Her er rædsomt.

HJALMAR

Her er dejligt! — Mon Clara ikke kommer tilbage — jeg saa hende paa Vejen.

INGER

Det ved jeg ikke. Hun følger sin — Embedsmand.

HJALMAR

Du er jo snart en voksen Pige, Inger.

INGER

Synes du? — Jeg skal konfirmeres til Foraaret. Ja, selvfølgelig finder baade Maggie og jeg, at det er fjollet med den Slags. Men der er jo Præsen-

terne. Og saa vil jeg jo ogsaa nok have lang Kjole til Claras Bryllup.

HJALMAR

Skal Clara have Bryllup?

INGER

Ja, de taler da om det. Kan du forstaa, hvad hun vil med den Kakkelemarius? (Clara er kommen frem ved Laagen, Inger ser det) Naura! (Hun løber hen til Gyngen, Hjalmar har rejst sig og gaar hen mod Clara.)

CLARA

Velkommen, Hjalmar.

HJALMAR

Tak, Clara.

CLARA

Hvor det var morsomt!

HJALMAR

Var det?

CLARA

Jeg troede ikke mere, vi havde set dig her.

HJALMAR

Aa jo.

CLARA

Kom her hen. Og sæt dig ned. (Rykker Stole frem)
Værsgod. (Spørgende) Naa —?

HJALMAR

Ja —

(Lille forlegen Pavse)

INGER

(henne fra Gyngen)

Gud, hvor det morer mig!

CLARA

Er du ikke gaaet?

INGER

Jeg?

CLARA

Du har jo sendt Bud hen til Maggie.

INGER

Hun venter til imorgen, naar det er mig.

CLARA

Hvis du ikke vil gaa, maa du gaa over og sige det.

INGER

Gudbevares, Frøken — jeg skal saamænd ikke forstyrre. Jeg trækker mig frivillig tilbage. Godmorgen. (Hjalmar rejser sig og bukker smilende. Inger gaar strunk og fejende. Hun slaar Laagen i efter sig med et Smæk.)

CLARA

Vil du ikke have lidt at drikke, Hjalmar? Appelsinsaft — kan du huske?

HJALMAR

Den vi satte paa Sprit? Ja, lad mig smage den igen.

CLARA

Og et Par Smaakager . . hjemmebagte —

HJALMAR

Hjemmebagte! Nu kender jeg „Danas Have“.

(Clara gaar op i Huset, lader Døren staa. Hjalmar staar med det ene Ben paa Verandaens Trappe og taler op til hende)

Her er dejligt! (Aander dybt) Det er alligevel en anden Luft. Naar jeg lukker mine Øjne, saa synes jeg, vi er Børn igen, Clara, og Sommerferien begynder. Bor du stadig deroppe i Gavlen? Kan du huske, naar jeg fløjtede om Morgenens? (Fløjter et Signal) Saa kom du frem, du var altid ved Haaret og stod saadan (lader, som om han stryger en Kam ned ad et langt Haar) Og jeg kunde saa gaa ude paa Vejen og vente i Timevis. Hvor saadan en Dreng er trofast . . (Gaar frem) Der er din Fars Værelse. Piben staar stadig i Vinduet. Er det stadig den med Landsoldaten? Hælder han endnu Tobakssaucen paa Roserne? Det var godt for Bladlus, sagde han, og saa tog han Livet af Roserne med det samme. — Hvor er her morsomt — og dejligt, Clara, dejligt!

CLARA

(kommer med Bakke og Glas)

Her er kun saa koldt om Vinteren.

HJALMAR

Aa, hvad —

CLARA

Og Vinteren er saa lang. (Sætter Bakken paa Bordet ved Verandaen) Værsgod, Hjalmar.

HJALMAR

Tak. Appelsinsaft og hjemmebagte Kager! Gudfaderbevares! Vil du lave det til? Du forstaar bedre Blandingen. (Clara skænker til ham og sig selv, sætter Rørene i Glassene. Hjalmar drikker med lukkede Øjne) Ja—a, ja—a, um! (Clara byder ham Kage, han tager og læner sig tilbage) Grethekager! Nu synker jeg lige ind i Saligheden. Kan du huske, naar vi tiggede en Stump Dejg af din Mor og trillede den i smaa, ikke særlig rene Kugler. Men Gud Fader, hvor de smagte.

CLARA

Hvor du kan huske det altsammen.

HJALMAR

Kan du ikke?

CLARA

Jo — —

(Lille Ophold)

HJALMAR

(rejser sig)

Jeg kan ikke blive siddende idag. Da jeg vaagnede imorges, hørte jeg Fuglene. Ikke andet end

Fugle og saa en Mælkevogn ude paa Vejen. Jeg havde sovet, forsikrer jeg dig . . (smiler) ja, som man kun sover her paa Danasvej. Da jeg kom ned, stod Mor og tragtede Kaffen, og Maskinen snurrede, og da jeg igen hørte hendes: Godmorgen, min Dreng, saa var det, som om jeg aldrig havde været borte, og som om de 3 Aar var forduftet af min Bevidsthed i samme Nu. Der var kun Haven og Vejen og alt det ubestemmelige, som — som —

(Han gaar et lille Stykke hen ad Gangen for at skjule sin Bevægelse, siger saa henkastende) I skulde tynde lidt ud herhenne, Clara.

CLARA

Det bestemmer vi hvert Aar, men det bliver aldrig til noget.

HJALMAR

Hvorfor dog ikke?

CLARA

Far vil helst have, at alting bliver, som det var i hans Faders og Bedstefaders Tid.

HJALMAR

Det giver jo Sump og Svamp.

CLARA

Paa det Sted friede Far til Mor, siger han.

HJALMAR

Midt i Jordbærrene?

CLARA

Nej, dengang stod der et dejligt Lindetræ.

HJALMAR

Saa er der jo én Gang ryddet.

CLARA

Nej, det gik ud af sig selv.

(Inger og Maggie kommer forbi Laagen ude paa Vejen. Inger viser
Maggie Hjalmar, Maggie er daanefærdig betaget)

INGER

(dristig)

Farvel — Hjalmar!

(Hjalmar vender sig og vinker Farvel. Maggie farer beundrende i Inger, idet
de gaar.)

CLARA

Hvor Inger er kaad.

HJALMAR

Saadan var du selv engang.

CLARA

Var jeg?

HJALMAR

Kan du ikke huske, naar vi drillede Frederik —

CLARA

Skal du ikke have en Kage til?

HJALMAR

Tak.

(Lille Pavse)

HJALMAR

Saa gik jeg ned ad Vejen her og ind til Byen. Hvor Folk gaar langsomt herhjemme, dejligt langsomt. Jeg kunde atter drive gennem Strøget. Jeg syntes, jeg kendte nogle af de samme Kontorfolk, som jeg mødte i gamle Dage, naar jeg gik til Skolen. Og jeg tror ogsaa, at de kendte mig. Og alle de smaa søde Butiksdamer, som pludrede og pylrede forbi mig, og Politibetjentene, som ogsaa drev ad Fortovet med Hænderne paa Ryggen, og Uret hos Ranch og Hesten paa Kongens Nytorv og Frederik d. 6tes røde Rumlebusser — ja, du gode gamle Kongens København!

Saa drejede jeg om langs de smaa Kanaler, hvor Fiskerkonerne sidder, og hvor Pæreskuderne fortøjer. Og op igennem de smaa krogede Gader, hvor Tiden staar stille. Der var et lille Sted i Naboløs, hvor vi Drengene købte Cigaretter. Der stod endnu i Vinduet et Par Æsker „Duke“. Jeg tør vædde paa, de har staaet der siden dengang.

CLARA

Hvor du er glad.

HJALMAR

Det maa man jo blive herhjemme. — Ikke?

CLARA

Jo—o—

HJALMAR

Du trækker paa det?

CLARA

Nej!

HJALMAR

Og Far og Mor! Er det ikke underligt? Det, jeg dengang syntes var latterligt, dumt og bornert, det forstaar jeg nu, jeg forstaar det, Clara. Da Far imorges bad sin Morgenbøn til Kaffen, rørte det mig. Jeg kan jo ikke selv være med, men jeg forstod de andres Følelse og respekterede den. Og da Far saa kyssede Mor, og Frederik kyssede dem begge — ja, jeg ønskede, at jeg kunde have gjort det selv, saa smukt og selvfølgeligt syntes jeg, det var.

CLARA

Hvorfor gjorde du det saa ikke?

HJALMAR

Jeg ved ikke . . (smiler pludselig) . . det var mig dog maaske lidt for selvfølgeligt.

Clara, maa jeg faa et lille Glas til?

(Clara skænker. De sidder ved det lille Bord. Mens de drikker, løfter de begge samtidigt deres Øjne.)

HJALMAR

Tænk, jeg huskede ikke, at dine Øjne var graa.

CLARA

(slaar lidt usikker Øjnene ned)

HJALMAR

Har du dine Smilehuller endnu? Maa jeg se . .

CLARA

(smiler)

HJALMAR

Naa Gudskelov. — Men du er bleven forfærdelig stille, Clara.

CLARA

Du har jo talt selv hele Tiden.

HJALMAR

Jamen nu er det din Tur.

CLARA

Hvad vil du have, jeg skal sige?

HJALMAR

Noget pænt. At du er glad, fordi jeg er kommen. Er du?

CLARA

Hvorlænge bliver du?

HJALMAR

En tre Ugerstid tænker jeg.

CLARA

Ikke mere . . .

(En Pige kommer hurtig fra Verandaen. Stanser ved Trappen, da hun ser Hjalmar)

PIGEN

Undskyld, Frøken —

CLARA

Vil De mig noget, Agnes?

PIGEN

Jeg vilde blot spørge Frøkenen, hvad vi skal have til Frokost.

CLARA

De kan stege en af Duerne til Far.

PIGEN

Og Frøknerne?

CLARA

Vi spiser saa Stegen fra igaar. — Bliver du her til Frokost, Hjalmar?

HJALMAR

Hvis du vil have mig.

CLARA

Saa steg blot begge Duerne, Agnes.

(Pigen ind)

HJALMAR

Jeg blev her gerne 4—5—6 Uger — altid tror jeg, Clara. Da jeg rejste bort herfra, syntes jeg, at alt var ækelt, dumt og hjærteløst. Jeg havde haft hundrede Venner — nu havde jeg pludselig ikke en eneste. Det var saa fuldkommen vanvittig menings-

løst syntes jeg, at jeg for den Smule Drengestreger, jeg havde lavet, skulde sendes sporenstregs ud af Landet, et Barn, som jeg var, der netop trængte til Hjælp. Jeg følte mig udstødt, forladt — men det hærdede mig. Jeg bildte mig jo den Gang ind, at det var for at dække Skandalen og blive mig stakels enfant terrible kvit, at de straks gav mig Rejsepas. Aa Gud — Far og Mor — de skikkeligste gamle Mennesker! Nej, det var mig, der ikke kunde se. De gjorde Ret i at sætte mig paa Prøve. Jeg har lidt meget i de Aar — af Ensomhed — Skrupler — Længsel. Men nu da jeg har staaet det igennem, aa, saa forstaar jeg, jeg forstaar . . !

(Lille Ophold) Hvorfor hørte du op med at skrive til mig, Clara?

CLARA

Aa, jeg ved ikke —

HJALMAR

Jeg gik der og ventede og ventede.

CLARA

Ventede du?

HJALMAR

Det skrev jeg jo til dig . . i Maaneder . . Maaneder!

CLARA

Saa kom jo ogsaa — det andet — —

HJALMAR

Naa, nu er det gemt og glemt. Nu skal vi være lykkelige, Clara!

(Professoren kommer frem ved Laagen, staar lidt og tørrer sig og puster.
Clara gaar hurtig op i Huset)

HJALMAR

Godmorgen!

PROFESSOREN

Ih nej, hvad ser jeg. Dig Hjalmar! Naa, how do you do?

HJALMAR

Tak, godt.

PROFESSOREN

Hvad synes du saa om den gamle Have?

HJALMAR

Dejlig!

PROFESSOREN

Ja, her er Gud være lovet alt ved det Gamle.

(Clara er kommen med Slaabrok, Morgensko og den lange Pibe) Tak, mit Barn. (Clara lægger Slaabrokken, sætter Morgenskoene, knæler ned og hjælper Faderen Støvlerne af) Ja, Moderlandet drager sine Sønner. (Strækker velbehagelig Tæerne) Ah! — Ja, du undskylder, kære Hjalmar, men det er bleven mig en Fornødenhed at skifte. Far sagde altid: Skift Fodtøj, Børn. Gymnastik og Bade kan være godt, naar det

ikke overdrives. Men Fodtøjet først, Børn! Han blev 82. Og jeg bliver jo ogsaa sværere.

HJALMAR

(ser smilende paa ham)

Aa Gud, jeg husker det altsammen igen.

PROFESSOREN

Og dog er meget forandret. Den Gang var det salig Hertha, der hjalp mig. Ak ja. (Han har imidlertid afført sig Frakke, Flip, Slips, Manchetter. Clara har hjulpet ham Slaabrok og Morgensko paa og givet ham Piben) Ah! (Hjalmar stryger Tændstik) Tak, min Ven. — Nej, hvad jeg vilde sige. Moderlandet drager sine Sønner. Jeg fik selv en Gang det Bech'ske Legat til en Rejse til Rom for muligvis i den daværende nordiske Forenings Protokol at finde Øhlenschlägers første Udkast til det skønne Hjemve . . . du husker: Underlige Aftenlufte — hvorhen vinke — —. Men jeg naaede saamænd kun Magdeburg. Daarlig Mad og daarlige Senge og uden de vante Fornødenheder. Naa, det er ikke for det — Magdeburg var ogsaa meget interessant — men Øhlenschläger havde jo ganske vist ikke været der. Nej, jeg tog hjem, drevet af Længsel efter Hustru og Børn og „Danas Have“. Siden har jeg kun besøgt Kiel og Helsingborg. Men jeg har jo heller ingen Brug for fremmede Lande. Jeg har jo paa Biblioteket alt, hvad jeg behøver.

HJALMAR

Har De da gaaet der hele Deres Liv?

Henri Nathansen: Danas Have.

PROFESSOREN

Ja. Fra Danasvej til Biblioteket om Formiddagen og fra Biblioteket til Danasvej om Eftermiddagen. Nu tager jeg mig det jo lidt lettere. Din Fader og jeg fulgtes i Almindelighed ad derhen, og vi indrettede det senere saaledes, at vi ogsaa fulgtes hjem. Vort Arbejde var jo ikke af det, der hastede. Nu har Frederik afløst mig — om Eftermiddagen altsaa. Om Formiddagen maa han jo endnu om ad Overformynderiet. Men naar gamle Fuldmægtig Schrøder dør, saa kan din Far og Frederik følges baade fra og til.

(Hjalmar smiler til Clara, der kommer ned efter at have bragt Professorens Tøj ind.)

PROFESSOREN

(lægger sig til rette i Stolen)

Ak, ja. — Vil du give mig Silketørklædet, Clara. Fluerne er saa slemme idag. (Nikker til Hjalmar) Jeg tager mig gerne et lille Hvil inden Frokost. (Clara kommer med Tørklædet) Hvad har du til Frokost, min Pige?

CLARA

Stegt Due, Far.

PROFESSOREN

Jeg syntes, du sagde iaftes, de var saa dyre.

CLARA

Vi andre spiser saa Stegen fra igaar.

PROFESSOREN

Naa ja, i Guds Navn. (Clara breder Silketørklædet over hans Ansigt. Der er et Øjeblik's Stilhed, saa siger han under Klædet med hende Stemme) Tal I kun, Børn. Jeg hører dog ikke.

(Hjalmar og Clara smiler til hinanden. Hendes Ansigt er bleven muntrere og hendes Smil dristigere i en Slags hemmelig Fortrolighed, fordi de er ene, og der dog er nogen tilstede. Hun tager sit Glas og gaar forsigtig paa Tæerne, idet hun ser tilbage mod Faderen, over mod Bordet under Lindetræet. Hjalmar tager ogsaa sit Glas og følger forsigtig og smilende efter. Henne ved Bordet sætter de sig, tættere ved hinanden end før)

CLARA

Nu sover Far.

HJALMAR

Aa Gud, Clara.

CLARA

Her sidder vi dejligt.

HJALMAR

Dejligt!

CLARA

Hyss, pas paa, at du ikke vækker ham.

HJALMAR

Clara —

CLARA

Ja?

HJALMAR

Er du glad ved at se mig igen?

CLARA

Hysss . . .

HJALMAR

Kan du høre, hvor Fluerne summer? Hør . . .

(De sidder tæt sammen, smilende og lyttende) . . . Danas Have!

ANDEN AKT

Samme Scene. Sildig Eftermiddag.

Idet Tæppet gaar op, er Scenen tom. Paa Bordet under den store Lind ligger en opslaaet Bog. Inger kommer hurtig fra Vejen med Nodemappe. Spejder, gaar skuffet ind ad Laagen, da hun ingen ser. Faar Øje paa Bogen, kigger i den, plukker hurtig en Rose, som hun lægger imellem de aabne Blade. Springer saa op ad Verandatrappen og ind. Lidt efter kommer Hjalmar fra Gangen til højre. Han gaar langsomt frem, plukker en Blomst og kaster den tankeløst igen. Gaar hen forbi Verandaen, fløjter ganske svagt. Da der ikke kommer nogen, gaar han ørkesløst hen til Bordet under Linden. Opdager Rosen, tager den og ser forundret og eftertænksomt paa den. Inger kommer ud paa Verandaen.

INGER

Goddag!

HJALMAR

Er du kommen hjem?

INGER

Som du ser.

HJALMAR

Herigennem?

INGER

Nej — bagom.

HJALMAR

Jeg troede, du var til Musik.

INGER

Det har jeg ogsaa været.

HJALMAR

Det er jo ikke en halv Time siden du gik.

INGER

Nej, sikken en dejlig Rose!

HJALMAR

(griber hende om Haandleddet og forsøger smilende at se hende ind i Ansigtet)

INGER

(vender Ansigtet bort, river sig løs)

Av, hvor du klemmer!

HJALMAR

Er Clara inde?

INGER

Det ved jeg ikke.

HJALMAR

Er du vred?

INGER

Uf, hvor du tager rædsomt hårdt.

HJALMAR

(tager blidt hendes Haand)

Er vi saa Venner igen?

INGER

Det gjorde ved Gud ondt.

HJALMAR

(puster paa hendes Haand)

Saa . . aa . . (klapper den) . . den lille Haand . .

INGER

(trækker Haanden til sig, bly og dog lykkelig)

Nej men Hjalmar dog . .

HJALMAR

Jeg sad saamænd og var faldet i Søvn henne under Linden.

INGER

Over Fars Bog?

HJALMAR

Hvor kan du vide, at det er din Fars Bog?

INGER

(løfter sig paa Tærne og ser hen imod den)

Jeg har da Øjne i Hodet.

HJALMAR

. . Luften var saa tung, rundt omkring sov de alle til Middag. Jeg plejer ellers aldrig at sove

midt paa Dagen, men det smitter. Saa drev jeg lidt rundt i Gangene for at holde mig vaagen.

INGER

Ja, uf — jeg vilde aldrig have en Mand, der sov til Middag. Frederik sover ogsaa — sommetider herinde, mens Clara ser paa det . . . saadan! Jeg synes, det er saa frygtelig upoetisk.

HJALMAR

Ja, Frederik er ikke poetisk.

INGER

Clara da ved Gud hellerikke.

(Hjalmars Latter stanser pludselig. Inger ser forundret paa ham)

INGER

Synes du, at det var forkert af mig?

HJALMAR

Ja.

INGER

Jamen, saa siger jeg det ikke.

HJALMAR

Clara er finere, end I tror — dybere ogsaa. Hun har Egenskaber, som I sletikke aner. Der har altid været noget stilfærdigt over Clara, og det troede I allesammen var nøgternt og prosaisk. Clara er tværtimod frisk, barnlig, modtagelig. Hun er blot blevet

plantet i forkert Jord. Hun har ikke faaet Lys nok, Sol nok, Luft nok. Jeg kan jo selv mærke det i de Par Uger, jeg har været hjemme. Her er en Læmpen sig og Dukken sig og Hytten sit Skind. Det er ikke hendes Fejl, det er Tonen her, Vejen her, Haven her. Man faar jo Lyst til at . . !

INGER

(voldsomt)

Ja!

HJALMAR

(opdager pludselig at han har glemt Inger, slaar Haanden ud i Luften og gaar et Par Skridt henad Gangen)

Naa ja —

INGER

Du kan tro, det er hellerikke let for mig.

HJALMAR

For dig?

INGER

Hvorfor ler I altid, naar det er mig?

HJALMAR

Mon Clara er inde hos Frederik?

INGER

Hvorfor?

HJALMAR

Aa, jeg vilde gerne have talt et Ord med hende.

INGER

Vil du have, at jeg skal kalde paa hende?

HJALMAR

Nej — nej.

INGER

Du kan heller ikke lide Frederik, vel?

HJALMAR

Naa — aa.

INGER

Sig det nu. Du er ogsaa blevet naa—aa og ja—a og saa—aa. Jeg kan ikke udstaa ham! Jeg holder altid Armene paa Ryggen, naar han taler med mig. For ellers prikker han mig paa dem med sine tykke korte Fingre. Og saa er der lange Haar ned paa Hænderne ligesom Edderkoppeben. (Med et lille Skrig) Uf! (Ser paa Hjalmar's Hænder) Du har smukke Hænder, Hjalmar.

HJALMAR

Synes du?

INGER

Bruger du Neglepomade?

HJALMAR

Undertiden.

INGER

Ja, for Maggie og jeg manicurer hinanden. (Hun har holdt Hænderne i Vejret for at faa dem hvide — nu rækker hun dem pludselig frem) Vil du se dem?

HJALMAR

Du er en sød Pige, Inger.

INGER

Gud, det var da ikke derfor . . (Venter lidt, siger saa :)
Hjalmar — vil du sige mig en Ting?

HJALMAR

Ja.

INGER

Du maa ikke le.

HJALMAR

Nej.

INGER

Naar nu Clara og Frederik skal giftes, skal de
saa bo sammen saadan som Far og Mor dengang
— hvor Far nu sover.

HJALMAR

(rejser sig)

Ja.

INGER

Hvor rædsomt! Jeg flygtede. (Lidt efter) Der er saa
meget, som jeg gjerne vilde spørge om —

HJALMAR

Saa spørg.

INGER

Jamen, det er saa underligt altsammen.

(Professoren kommer ud paa Verandaen. Strækker sig lidt, gaar saa ned)

PROFESSOREN

Naa, hvad sidder I saa her og hvisker om?

INGER

(forbi ham)

Ingenting . . (gaar hurtig op ad Verandatrappen og ind).

PROFESSOREN

(ser efter hende, nikker smilende)

Ja, Livet er en Velsignelse trods alle Pessimister.
(Faar Øje paa Bogen) Du har maaske læst min Fortale til den nye Udgave? Du vil deraf se, at jeg stærkt, endogsaa meget stærkt, tager Afstand fra mine tidligere Anskuelser. Dengang var jo Feltraabet: Frihed, Lighed og Fremskridt, og jeg var med min lidenskabelige Natur blandt Bevægelsens Blænkere. Du vil finde mig i Dr. Franks Bog: Fra Halvfjerds-erne — et tendentiøst Værk om end skrevet med Verve.

HJALMAR

Jeg synes, det er et pragtfuldt Værk.

PROFESSOREN

Bliv 60 min Ven, saa synes du nok anderledes.

(Man hører oppe fra Huset paa Klaveret: Det var en Lørdag Aften . .)

HJALMAR

Det tror jeg ikke.

PROFESSOREN

(faderligt)

Humm . . . Ogsaa jeg vilde i din Alder have svoret paa, at den Retning var den eneste salig-

gørende. (Op mod Huset) Aa, lille Inger, hold op med det Klimpreri. (Spillet hører op.) Jeg husker saamænd, hvad Ekscellencen Grimberg sagde til mig, da jeg søgte mit første Embede ved Skolevæsenet: Skolens Maal er ikke fremad — det er opad!

HJALMAR

Og saa fik De naturligvis ikke Embedet.

PROFESSOREN

Jo—O. (Puster Piben ud) Der affordredes mig kun visse Garantier — Bagateller, kære — men mine saakaldte Venner raabte selvfølgelig højt om Frafald. (Hælder Saucen paa Roserne) Gudbevares, mig kunde det ikke skade — jeg havde jo Embedet.

HJALMAR

Jeg forstaar det alligevel ikke.

PROFESSOREN

Hvilket, min Ven?

HJALMAR

Hvor man saadan kan læmpe sig.

PROFESSOREN

(stopper atter Piben)

Herregud —

HJALMAR

I Principspørgsmaal altsaa.

PROFESSOREN

Principer, kære —

HJALMAR

Overbevisning da — Mening — hvad De vil.

PROFESSOREN

Hvad er en Mening? Ja, Gudbevares — jeg har selvfølgelig min — men jeg giver Andre samme Ret. A. mener dit, B. mener dat — kan ikke B.s være ligesaa god som A.s.

HJALMAR

Nej.

PROFESSOREN

Hvadbehager?

HJALMAR

Nej! Det samme mente De jo i gamle Dage.

PROFESSOREN

Hvem kan sige, hvad jeg mente?

HJALMAR

Deres egne Ord vel.

PROFESSOREN

Ord kan fortolkes. — Man skal ikke være smaalig hverken i Meninger eller andet. Man skal have Raad til at slaa af. Man skal kort sagt lære at se lidt stort paa det. Det har vi længe trængt til. Det lærer du ogsaa nok.

HJALMAR

Det tror jeg ikke.

PROFESSOREN

Du skal se.

HJALMAR

Aldrig.

PROFESSOREN

Saa passer du ikke her.

HJALMAR

Alle er vel ikke ens.

PROFESSOREN

Vil du nævne mig et blot nogenlunde betydeligt Menneske, der smaaligt har staaet paa sin Mening herhjemme?

HJALMAR

(tier)

PROFESSOREN

I Pressen . . i Politik?

HJALMAR

(tier stadig)

PROFESSOREN

Altsaa! — Nej, min unge Ven, bliver du her, som du jo saa smaat tænker paa, vil du sande mine Ord: vær bøjelig. Jeg regner det for et Tegn paa vor høje aandelige Kultur, at vi forstaar at naa Maalet.

med Læmpe. Ingen Spring i Udviklingen — vi læmper os frem. Du ser ogsaa, at netop i barbariske Lande blomstrer Nihilisme og Anarkisme. Vorherre fri og bevares. Eller se til din egen Fader. Han har nu i snart et halvt Aarhundrede siddet under et konservativt, et moderat og et radikalt Ministerium. Har han mærket nogen Forskel?

HJALMAR

(rejser sig)

Jeg tror dog ikke, jeg bliver her.

PROFESSOREN

Hvorfor pludselig?

HJALMAR

Aa, jeg ved ikke —

PROFESSOREN

Clara fortalte mig, at du befandt dig saa vel. Og din Faders Navn vil sikkert kunne skaffe dig en Stilling her.

HJALMAR

Det er ikke det.

PROFESSOREN

Hvad da?

HJALMAR

(med et forpint Udbrud)

Aa —!

(Pigen kommer fra Verandaen med Aftenavisen.)

PROFESSOREN

Tak. (Pigen gaar. Til Hjalmar.) Du undskylder —
 (Læser, mumler) Stadig Strejke. De Mennesker bestiller
 overhovedet ikke andet. Nu har jeg i over en Maa-
 ned haft to Sten løse i Taget, og jeg har ikke
 kunnet faa saameget som en Mand til at sætte
 dem fast.

HJALMAR

Frygteligt.

PROFESSOREN

Rædsomt! Og saa tænke sig, hvordan de Men-
 nesker kunde have det.

HJALMAR

De strejker selvfølgelig, fordi de har det for godt.

PROFESSOREN

Netop. (Læser videre.) Se, se — det er saamænd
 det Værk, du der læser, som findes anmeldt her i
 Aftenavisen. (Fornøjet idet han læser.) Meget rigtigt, sær-
 deles rigtigt, ja netop — forbavsende godt set, maa
 jeg sige, og vakkert i Formen —

(Rækker Hjalmar Avisen.) Det er Willadsen.

HJALMAR

Der staar ikke noget Mærke, synes jeg.

PROFESSOREN

Nej, men han læste den for mig i Forgaars. — Han
 skrev ogsaa om Bogen i „Morgenposten“. Dér

skriver han under Mærke — docteur malgré lui. Meget aandfuldt. Han er Dr. phil. og lidt af en Digter.

HJALMAR

Jasaa.

PROFESSOREN

Har været, ja. Som alle vi andre. Nu er han jo gift og har faaet andet at bestille. — Forøvrigt kommer denne Recension mig meget tilpas. Wil-ladsen har Indflydelse. Jeg søger netop en 3-aarig Understøttelse til Fortsættelse af mit Værk om Guld-alderen. Naar din Fader saa ogsaa lægger et godt Ord ind for mig hos Ekscellencen, faar jeg nok Understøttelsen. Fortsættelsen bliver der næppe noget af.

(Clara kommer ind gennem Laagen.)

PROFESSOREN

Naa, mit Barn, bad du saa Wenks og Lassens se herind til en lille Whist?

CLARA

Ja, de kommer

PROFESSOREN

Jeg gaar saa et Øjeblik ind til din Svigerfader med Bladet. (Stanser foran Hjalmar og ser smilende ned ad Slaab-rokken.) Ja, vi generer os ikke her paa Vejen for at vise os en Smule i Negligé for hinanden. Vi er jo som en lille Familie.

(Professoren gaar ud gennem Laagen. Piberøgen staar efter ham.)

HJALMAR

(hen til Clara, der har sat sig under Linden)

Clara —

CLARA

Ja?

HJALMAR

Jeg bliver her ikke.

CLARA

Men Hjalmar!

HJALMAR

Jeg kan ikke. Jeg — kan — ikke.

CLARA

Jeg troede, du befandt dig saa godt.

HJALMAR

Ja, i 14 Dage. I 14 Dage kan man leve paa
Danasvej.

CLARA

Kan du huske den første Dag du kom? Du sad
her. Jeg tror, jeg kunde blive her altid, sagde du.

HJALMAR

Ja, dengang.

CLARA

Hvad nu da?

HJALMAR

Jeg ved det ikke. Vejen er jo den samme, Haven her ogsaa. Hver Morgen naar jeg vaagner, synger Fuglene, og naar jeg kommer ned, snurrer Maskinen. Far er som altid, Mor er som altid — alting er som altid. Og dog er der noget, som jeg ikke kan forklare. Men det er saa ubetydeligt og smaat, at man ikke kan opholde sig derved, uden at man selv bliver lille. Men netop derved faar det Lov til at gro og brede sig. Og netop derved piner det mig mere og mere for hver Dag, der gaar. Jeg kan ikke pege paa noget bestemt. Jeg kunde ligesaa godt pege paa alt.

CLARA

Det er dig, der ikke er den samme, Hjalmar.

HJALMAR

(bøjer sig hen imod hende)

Er jeg ikke den samme, Clara —

CLARA

(kniber sig stilfærdigt ud mellem Bænken og Bordet og gaar henad Gangen.)

HJALMAR

Clara . . .

CLARA

(staar tavs med Ryggen til ham. Hun bliver staaende saadan under Begyndelsen af hans følgende Replik.)

HJALMAR

Jeg kom hertil, fordi jeg længtes. Jeg kom bort

som et Barn, og jeg har længtes herhjem som et Barn. Særlig om Sommeraftnerne derovre. Der var jo nok Mennesker, jeg holdt af, og Haver og Veje, hvor der saa ud som her. Men blot naar jeg saa en fremmed Postkasse paa et Hjørne, kunde jeg længes som en gal efter den røde her nede paa Vejen. (Clara gaar forbi Roserne, lugter til en af dem og gaar sagte videre.) Og naar jeg kastede et Brev deri og hørte den tomme Lyd af Brevet! Jeg syntes, jeg selv blev til en fremmed Postkasse paa et Hjørne af en fremmed Verden. —

(Clara er gaaet hen til Laagen, hvor hun staar og ser ned ad Vejen.) Clara, hvorfor svarede du mig aldrig? Var det, fordi du havde forlovet dig med Frederik? Derfor kunde du da godt svare. (Lidt efter.) Vil du ikke komme herhen?

CLARA

Jeg staar saa godt her.

HJALMAR

Naa, ja.

(Lille Ophold. Clara nærmer sig langsomt Bænken og stiller sig bag den.)

CLARA

Hvad vil du mig saa?

HJALMAR

(vender sig og lægger sin Haand paa Claras, der hviler paa Bænkens Ryg.
Hun flytter den ikke.)

Hvor du er kold. (Saa flytter hun Haanden og gaar hen ved Siden af Bænken.) Hvad skal jeg gøre, Clara?

CLARA

Hvordan?

HJALMAR

Rejse eller blive?

CLARA

Det kan jeg da ikke vide.

HJALMAR

Der er noget ulykkeligt ved at være født i et lille Land. Bliver man hjemme, længes man ud, og er man ude, længes man hjem. Og for mig er det helt galt, Clara. Jeg kan ikke blive i det ny, og jeg kan ikke være i det gamle. Hvad skal jeg saa gøre?

CLARA

Saa kan du jo ligesaa godt blive her.

HJALMAR

(har taget sin Lommekniv frem og giver sig til at skære i Kanten af Bordet, han sidder ved. Svarer ikke.)

CLARA

Din Far og Mor saa det vist gerne.

HJALMAR

(ser op paa hende.)

CLARA

Men det maa du jo bedst selv vide.

HJALMAR

(skærer atter.)

CLARA

Jeg tror ikke, at jeg kunde leve derovre.

HJALMAR

Slet ikke?

CLARA

Hvordan slet ikke?

HJALMAR

(ser op som før, lukker Kniven)

CLARA

Hvad er det, du har skrevet? Dit Navn?

HJALMAR

(smiler)

Nej.

CLARA

(urolig)

Far holder ikke af, at vi snitter i Bordene.

HJALMAR

Skal jeg skære det ud?

CLARA

Ja —

HJALMAR

Jamen, det er slet ikke noget Navn.

CLARA

Naa, saa gør det ingenting. (Sætter sig ind paa Bænken ved Siden af ham og ser paa det, han har skaaret.) 3. 7. 7. Hvad er det?

HJALMAR

Det er idag . . den 3die Juli . . (vil til at skære det ud igen.)

CLARA

(holder paa hans Haand)

Nej, lad det dog staa!

HJALMAR

(lukker sin Haand om hendes)

Clara — det er dig. Mest dig. Jeg maatte her-
hjem endnu en Gang, saadan længtes jeg.

CLARA

Hjalmar —

HJALMAR

Du skal ikke være bange, Clara — lad mig blot
sige dig det. Du holdt af mig en Gang, og jeg
holder af dig endnu. Kan du huske den Dag, kort
før jeg skulde rejse — ja, det var Barnestreger —
men kan du huske, hvad vi lovede hinanden?

CLARA

(rejser sig)

Giv mig min Haand, Hjalmar . .

HJALMAR

Er du vred, Clara? — Hvem skulde jeg sige det
til? Skulde jeg slet ikke have sagt det? Det lovede
jeg mig ogsaa selv. Og jeg har gaaet trolig her om-
kring i disse 14 Dage og lét og ladet som ingenting.

CLARA

Det tror du.

HJALMAR

Det har jeg.

CLARA

De har alle kunnet se det.

HJALMAR

Det har de ikke.

CLARA

Jeg har det da.

HJALMAR

Herregud, det var jo ogsaa dig, Clara.

CLARA

(hæftig)

Men det er Synd — kan du da ikke forstaa!

HJALMAR

Hvordan Synd?

CLARA

For mig.

HJALMAR

For dig?

CLARA

Aa, Hjalmar — kan du dog ikke gaa!

HJALMAR

(rejser sig, staar forvirret)

CLARA

(lidt efter, taler med Ryggen til ham — blidere)

. . . Lige fra den første Dag du kom, og vi sad derhenne (bøjer Hovedet i Retning af Bænken, hvor Hjalmar staar, uden at vende sig) og Far sad her ved Verandaen. Jeg er jo da ikke noget Barn — og du da heller ikke længer, Hjalmar. Hvad skulde jeg gøre? Naar jeg gik herinde eller sad ovre hos — din Broder, saa følte jeg altid, at du saa paa mig. Men jeg syntes ikke, jeg kunde sige til dig om at lade være, for naar jeg saa' op, saa saa' du ikke mere paa mig, og saa kunde jeg jo have taget fejl. Nej, det kunde jeg nu ikke, men hvis jeg nu havde sagt det til dig, og saa du havde ladet, som du ikke forstod det . . nej, det havde du nu ikke, men . . (Vender sig pludselig om imod ham.) Kan du saa ikke forstaa, hvor svært du har gjort det for mig. Jeg vilde jo allerhelst have kunnet tale til dig som til en Barndomsven, men det kunde jeg jo ikke, fordi du var saadan — og jeg kunde ikke være uvenlig imod dig, for det kan jeg nu ikke, og hvad skulde jeg saa gøre . . ? (Gaar helt hen til ham, tager hans Haand.) Gaa saa, Hjalmar — er jeg slem imod dig? Det vilde jeg saa nødig være. Men nu er det jo som det er, og saa skal du være glad og fornuftig og ikke tænke paa dét, som ikke kan være anderledes. Du kan jo sagtens — du kan rejse, og du kan blive, ganske som du selv vil . . (smiler) . . naa, rejser du saa, eller bliver du? Nu er du her jo, og du syntes jo selv, at

her var saa dejligt, da vi sad under Linden og drak Appelsinsaft med mine hjemmebagte Kager. Saa kan du jo blive. Ikke? (Hjalmar staar nu paa den ene Side af Bænken under Linden med Knæet støttet mod Bænken. Clara staar paa den anden Side.)

HJALMAR

Jamen, Clara —

CLARA

(lukker hans Mund med sin Haand)

Nu skal du ikke spørge — det er saa vanskeligt at svare. (Hendes Hænder hviler nu paa hans Skuldre.) Jeg har ikke glemt dig, det tror du jo heller slet ikke. Du ved jo ogsaa godt, hvorfor jeg ikke svarede dig den Gang. Men spørg mig ikke om alt det andet, jeg kunde maaske ikke engang forklare mig det selv. — Jeg blev saa glad, da du kom, og jeg syntes det var længe siden jeg havde følt det saadan. Blev jeg ikke glad, da jeg saa dig? (Da han ikke svarer, ryster hun hans Skuldre.) Hjalmar dog — nu skal du være glad. — Du maa ikke se paa mig, Hjalmar, med de Øjne . . hører du, Hjalmar . . Hjalmar . . . (Hun har taget hans Hoved mellem sine Hænder — kysser ham pludselig og gaar saa fra ham og hurtig ad Verandatrappen op. Hjalmar er traadt et Skridt tilbage og stirrer efter hende længe efter, at hun er forsvundet.)

(Fra Laagen kommer Frederik. Hjalmar vender sig, da Laagen smækker.)

FREDERIK

(frem)

Er du alene?

HJALMAR

(sætter sig ved Bordet)

Ja.

FREDERIK

Clara er ikke hjemme?

HJALMAR

(har taget Bogen, der ligger paa Bordet)

Det ved jeg ikke. — Jeg har siddet og læst i Bogen her.

FREDERIK

Morer den dig?

HJALMAR

Naa—aa.

FREDERIK

Du er nok ikke kommen langt —?

(Hjalmar læser lidt urolig videre. Frederik gaar spejdende forbi Huset, kommer saa tilbage.)

FREDERIK

Undskyld —

HJALMAR

Ja?

FREDERIK

Du vilde maaske venligst lægge Bogen lidt fra dig?

HJALMAR

Ja —

FREDERIK

Jeg vilde nemlig gerne tale et Par Ord med dig, da vi nu tilfældigvis er alene.

HJALMAR

Værsaaartig.

FREDERIK

Tak. (Vender og drejer sig inden han faar begyndt, endelig siger han :)
 Ja, det er jo ikke, fordi jeg paa nogen Maade vil indblande mig i et vistnok forøvrigt særdeles tiltalende Forhold. Jeg ønsker forud at præcisere dette, for at du ikke skal mistænke mig for manglende Takt eller skyldig Decorum. Jeg er mig ligeledes fuldt bevidst, at jeg hverken juridisk eller moralsk har noget Mandat til ex officio at paatale denne Sag, og jeg ønsker som foran nævnt denne min Anmodning betragtet som en Henstilling fra min Side og ingenlunde som en conditio sine qua non.

HJALMAR

Hvad er der —?

FREDERIK

Ja, jeg vil jo nødig altsaa —

HJALMAR

(rejser sig)

Hvad er der!

FREDERIK

(beder ham med en Haandbevægelse tage Plads igen. Da Hjalmar har sat sig.)

Jeg mente, at vi her uden Frygt for Misforstaaelse fra nogen Side kunde tale ---

HJALMAR

Ja ja — men saa tal!

FREDERIK

Sagen er altsaa den, at jeg henstiller til dig ikke at udsætte Clara for Folkesnak.

HJALMAR

(rejser sig)

Er du gal?

FREDERIK

(har ogsaa rejst sig)

Nej.

HJALMAR

Og du skammer dig ikke?

FREDERIK

Nej.

HJALMAR

(gaar leende, men dog urolig hen ad Gangen, vender sig brat, da Frederik begynder).

FREDERIK

Altsaa: jeg ønsker ikke, at Clara udsættes for Folkesnak. Ikke saaledes at jeg skulde lægge nogen Vægt paa, hvad der siges — i det Punkt er jeg en Hall saavel som du — forhaabentlig — men at det siges. Det er blot factum, jeg konstaterer. Jeg sad just derinde midt i en Tiendesag og hørte Pigerne hviske og fnise i Køkkenet, der vender her ind mod Haven. — Har Clara været her?

HJALMAR

Det gider jeg ikke svare paa.

FREDERIK

Har hun været her?

HJALMAR

Nej.

FREDERIK

Meget vel. — Ja, du smiler . .

HJALMAR

Jeg smiler, ja.

FREDERIK

Mine Anskuelser er ikke dine, nej — men jeg har dem nu. Jeg ved, at du tilbringer dine Formiddage her — Gudbevares, for min Skyld kunde du tilbringe dine Eftermiddage ogsaa — hvad du jo altsaa ogsaa in casu gør — og jeg kan selvfølgelig ikke forbyde dig det, det er jo ikke min Have. Men jeg turde dog muligvis som ældre Broder og som Claras Forlovede henlede din Opmærksomhed paa det mindre, skal vi sige, hensynsfulde i din Optræden. Og tillader jeg mig altsaa herved, da hun selvfølgelig ikke kan sige dig det, paa hendes Vegne at henstille til dig om at ændre din Adfærd i Overensstemmelse hermed. Dixi.

(Han gaar hen mod Verandaen, medens Hjalmar staar rasende, og dog ude af Stand til at forsvare sig, ved Bænken. Henne fra Verandaen siger Frederik saa henkastende:) Clara har altsaa ikke været her?

HJALMAR

Jo.

FREDERIK

(vender sig)

Jo — siger du?

HJALMAR

Ja.

FREDERIK

Her?

HJALMAR

Ja.

FREDERIK

Naar?

HJALMAR

Nu.

FREDERIK

Og du sagde nej for et Øjeblik siden?

HJALMAR

Ja.

FREDERIK

Det var mærkeligt.

HJALMAR

Meget ja.

FREDERIK

Ja meget. Maaske saa dog Pigernes Munterhed ikke var helt uden Grund.

HJALMAR

(imod ham)

Hold Mund!

(Frederik trækker sig et Par Skridt tilbage med Tegn paa overlegen Dannelse. Hjalmar bliver staaende, han taler mindre kraftigt, men des mere sammenbidt.)

HJALMAR

Jeg bryder mig Fanden om, hvad du synes eller ikke synes. Jeg trænger ikke til Belæring. Jeg gør, hvad jeg synes.

FREDERIK

Jeg turde maaske endnu en Gang præcisere, at det ikke er mig, det drejer sig om, men Clara.

HJALMAR

Har Clara bedt dig sige det?

FREDERIK

Bedt og bedt —

HJALMAR

Har hun, spørger jeg?

FREDERIK

Har og har —

HJALMAR

Saa hold Mund.

FREDERIK

Undskyld —

HJALMAR

Og pas dig selv!

FREDERIK

(pludselig ubehersket)

Jeg passer aldeles ikke mig selv! Her er Spørgsmaal om mit eller dit. Saalænge Clara er under mit Værge, er hun mit, og det er min Ret at fordre mit Ønske respekteret som Lov.

HJALMAR

Lov —!

FREDERIK

Ja, Lov! Dén har jeg respekteret. Gid du altid havde gjort det samme, min Ven.

HJALMAR

Hvad mener du?

FREDERIK

Jeg mener, hvad jeg siger.

HJALMAR

Saa sig det! (Fra ham, leende) Aa Gud, den gamle Historie med det Par Skilling. Allerede dengang havde du travlt for at værne om dit. Du var bange for Skandalen, der kunde komme dit sølle Navn og

Avancement paa tværs. Jeg havde moret mig en Smule med Kammerater og Pigebørn, mens du sad sur og indeklemmt og beregnede dine Chancer. Ja, da fik du travlt, Frederik.

FREDERIK

Jeg fik travlt? Jeg havde aldeles ingen Indflydelse den Gang — det ønsker jeg bestemt at præcisere. Det var Papa og Mama, der mente, at det var til dit eget Bedste — kun dem.

HJALMAR

(bittert)

Kun —

FREDERIK

Og saa selvfølgelig Familien, som altid bliver taget med paa Raad, og vor nærmeste Omgang her paa Vejen, men ellers ikke andre, absolut ikke, og mindst af alt mig.

HJALMAR

(klapper ham paa Skulderen)

Ja, du var mig en god Broder.

FREDERIK

(slaar hans Haand væk)

Hvad mener du?

HJALMAR

(klapper ham igen)

Du var mig en god Broder.

FREDERIK

Lad være med den Haand!

HJALMAR

Du havde Blik for, hvad der var mit, og hvad der var dit. Navnlig for mit.

FREDERIK

Jeg forstaar ikke —

HJALMAR

(tæt ind paa ham)

Forstaar du ikke!

FREDERIK

(holder ham fra sig)

Nej!

HJALMAR

Forstaar du ikke, hvorfor jeg den Gang satte mig imod at blive sendt bort over Hals og Hoved? (Frederik viger et Skridt tilbage, Hjalmar følger ham.) Forstod du ikke, hvorfor jeg græd som en gal og tiggede og bad for mig den Aften derhjemme, hvor du selv var tilstede? (Frederik viger atter et Skridt, Hjalmar følger.) Forstod du ikke, at jeg fra Dreng af havde haft et Sted herinde (slaar paa sit Bryst) hvor jeg gemte noget, som var mit, og som ikke fremmede Fingre havde Lov til at rapse fra mig? (Frederik staar nu ved Foden af Verandatrappen.) Forstaar du mig saa!

(Clara kommer i det samme ud paa Verandaen. Hjalmar og Frederik staar et Øjeblik i samme Stilling. Saa gaar Hjalmar fra ham og hen mod Linden.

Frederik tørrer opbragt sin Svederem).

CLARA

Hvad er der dog? (Ingen svarer.) Hvad strides I om?

(Stadig Tavshed. Hjalmar staar et Øjeblik med Ryggen til de andre. Saa gaar han hurtig op til Laagen og ud.)

CLARA

Hvad var der?

FREDERIK

Ingenting, min Ven.

CLARA

Hvorfor skændtes I da?

FREDERIK

Det er ikke noget, du forstaar, min Pige. — Vil du venligst se min Kravat her, jeg har paa Fornemmelsen, at den er gledet en Smule til Siden.

CLARA

Hvad var der saa, Frederik?

FREDERIK

Herregud, en Bagatel. Jeg gjorde Hjalmar opmærksom paa en lille formel Fejl, og det optog han som — ja, som en Realitetsindsigelse.

CLARA

Lad mig nu høre det.

FREDERIK

Herregud, Clara.

CLARA

(stamper i Jorden)

Nu vil jeg vide det.

FREDERIK

(efter en forundret Tavshed)

Vil? Du vil! Nej, kære . . . (Lidt fra hende, vender irriteret tilbage.) Hvad vil det sige: Du vil? Og tilmed stamper i Jorden. (Gaar atter lidt, vender atter tilbage, endnu en Kende mere irriteret:) Hvad er det i det Hele taget for en Adfærd? Jeg kender dig ikke: Du vil! Jeg kender overhovedet sletogaldeles ikke det Ord: vil! (Lidt lavere.) Iøvrigt skal jeg kun tilføje, at det ikke i mindste Maade vedrører vort indbyrdes Forhold, hvad jeg og Hjalmar og Hjalmar og jeg ganske privatim maatte have at opgøre. Forstaar du? (Da hun ikke svarer.) Har du forstaaet? Nu er det nemlig mig, der vil.

CLARA

(ser paa ham uden at tale)

FREDERIK

Svar, siger jeg!

CLARA

(brister pludselig i Latter og gaar forbi ham og hen mod Linden. Han drejer sig maalløs om efter hende)

FREDERIK

Du lær! Er det af mig med Forlov?

CLARA

(stadig leende)

Aa, Gud!

FREDERIK

Har jeg sagt noget morsomt, er det mig ihvertfald fuldkommen uafvidende.

CLARA

(kaster sig ind paa Bænken, hvor Hjalmar sad)

Ja, ja!

FREDERIK

Jeg har nemlig aldeles ikke i Sinde at være morsom. Tværtimod. Hører du?

CLARA

(med Armene paa Bordet og Hovedet begravet)

Ja, ja!

FREDERIK

Saa hold dog op.

CLARA

(ler endnu, men hendes Latter er nu blandet med Graad)

FREDERIK

(slaar i Bordet, rød af Vrede)

Hold op, siger jeg!

(Clara har rejst sig ved Slaget. Hun holder Bagsiden af Haanden mod sit Hoved. Hendes Ansigt er blegt og forgræmmet. Frederik har vendt sig mod Nabohaven ved Lyden af sit eget Slag.)

CLARA

Skammer du dig ikke?

FREDERIK

Hysss . . .

CLARA

Tølper!

FREDERIK

Pigerne . . .

CLARA

(kaster sig atter ned paa Bænken med Ansigtet skjult i sine Hænder. Han gaar i den Pavse, der bliver, over paa den anden Side af Bænken, saa hun ikke kan ses fra Nabohuset. Der staar han lidt — forlegen — saa tager han sig sammen.)

FREDERIK

Naa . . jeg indrømmer . . jeg forløb mig. Jeg gør dig herved min Undskyldning. Saa er dét glemt.

(Han gør sig et lille Slag henad Gangen, ser paa en Blomst, plukker den til sit Knaphul, vender saa tilbage til Bænken, hvor Clara sidder i samme Stilling)

Saa, Clara, lad nu det være forbi. Jeg har glemt. Du ser, jeg er ganske mig selv igen. — Herregud, det er jo hverken andet eller mere end hvad der til daglig plejer at være imellem os. Jeg er ikke vred, hvis det er det, du er bange for. Jeg lader aldrig Solen gaa ned over min Vrede. Nu tørrer du de smaa Øjne, saa de andre ikke kan se det. Og saa taler vi ikke mere om dét.

(Han gør sig atter et Par smaa Slag, bliver forbavset staaende, da han vender sig og ser, at hun stadig sidder i samme Stilling. Nærmer sig atter og siger med blid Stemme:)

Jeg er jo ikke af Naturen ond, det ved du da. Du jo heller ikke. Ethvert Menneske kan forløbe sig — skal forløbe sig — først derved ser man,

hvad der er Ens sande Jeg, og hvad der kun var Lidenskab eller anden formildende Omstændighed, jævnfør herved Straffelovens Bestemmelser om . . . naa, ja. Tror du, at jeg for Alvor vilde gøre dig Fortræd? Jeg vidste jo slet ikke, at du sad med Hovedet mod Bordet. —

(Sætter sig forsigtig ind paa Bænken.) Clara, er vi saa gode Venner igen? Ja — jeg er overanstrengt af Arbejde, det ved du, og dertil pirrelig og sær. Jura gør ikke munter. Ligefra Drengaaarene har jeg læst og læst og skyet de, om jeg saa maa sige, lettere Glæder. Men du ved jo, hvorfor jeg arbejder nu. Lad blot Fuldmægtig Schrøder dø og os blive gift, saa skal du se mig fødes som et nyt Menneske. — —

Clara . . (lægger sin Arm om hendes Liv, hun flytter sig bort) . . vil du ikke give mig et lille Flødekys . . der er jo ingen, der ser os her „unter den Linden“ . . (Han ler og vil trække hende til sig. Hun rejser sig pludselig. Vreden skyder op i ham, og han siger hidsigt) Clara! (Hun gaar hen mod Verandaen, han rejser sig, siger blidere) Clara — (Hun gaar uden at vende sig op ad Trappen, medens han kalder blidt:) Clara . . .

(Hun gaar ind. Frederik bliver staaende. Ude fra Vejen kommer Professorens med gamle Wenk, som han pietetsfuldt har taget under Armen, ind i Haven. Frederik vender sig og gaar smilende hen imod dem.)

FREDERIK

Godaften — Godaften —

PROFESSOREN

(sætter Wenk fra sig)

Er du ene?

FREDERIK

Clara gik op lige nu. Det var lidt køligt, og jeg tror, hun følte sig ikke ganske vel.

PROFESSOREN

Kedeligt netop paa min Whistaften. Du bliver vel, Frederik?

FREDERIK

Tak, men jeg har en Tiendesag, som Kontorchefen har ønsket forelagt imorgen.

PROFESSOREN

Hvordan har Fuldmægtig Schrøder det?

FREDERIK

Daarligt.

PROFESSOREN

Herregud.

FREDERIK

Ja.

PROFESSOREN

Tja. — Ja, jeg vilde selvfølgelig hellere have haft dig til Fjerdemand end Wenk. Men nu har vi jo spillet med det gamle Skind i de sidste 15 Aar — og Pietetsfølelsen, kære Frederik. —

GAMLE WENK

(da Frederik kommer hen for at sige Farvel)

Skal De allerede gaa? Spiller De inte Whist?

FREDERIK

De er jo fire.

GAMLE WENK

Ja, de plager mig jo, skønt jeg helst sagde nej. Men det synes jeg er Synd for de andre. Nu er jeg jo ogsaa 83 — saa kan der jo inte være langt igen.

(Frederik bukker atter og siger Farvel. Gaar saa ud gennem Laagen.)

GAMLE WENK

Et nydeligt ungt Menneske.

PROFESSOREN

som under de andres Samtale har taget fat paa Avisen — lidt adspredt)

Vakker, ja — meget vakker. (Venter lidt) Nu skal det Bech'ske Legat vel snart uddeles? De tænker jo nok paa Willadsen?

GAMLE WENK

Ja, ja.

PROFESSOREN

Departementchefen saa vist helst, det blev Nielsen.

GAMLE WENK

Ja, der er mange Munde. Og kun én Portion.

PROFESSOREN

Willadsen er meget aandfuld. Og han har Lune.

GAMLE WENK

Kan nok være. Kender ham inte.

PROFESSOREN

Nielsen er ret kedelig. Og Fundatsen fordrer jo Lune.

GAMLE WENK

Kan nok være. Kender den inte. Jeg har ellers tænkt paa Poulsen.

PROFESSOREN

P. C.! Han har jo ikke Gran af komisk Talent.

GAMLE WENK

Han har otte Børn. Det synes jeg er sørgeligt nok. Derfor har jeg tænkt mig, at han skulde have det.

(Ude fra Vejen kommer Departementchefen og Fabrikejer Lassen.)

DEPARTEMENTCHEFEN

(aabner Lågen)

Fremskridtet først!

(De kommer leende ind og hilser paa Professoren. Gaar saa alle hen til Wenk)

PROFESSOREN

Det er Lassen.

LASSEN

Den røde Lassen.

DEPARTEMENTCHEFEN

Den eneste Radikale paa hele Vejen.

GAMLE WENK

Naar man tjener 40,000 om Aaret, har man jo Raad til den Slags Narrestreger.

(De ler alle.)

DEPARTEMENTCHEFEN

Jeg talte saamænd idag med Konsejlspræsidenten om Dem, Lassen.

LASSEN

Naa?

DEPARTEMENTCHEFEN

Han syntes, De havde trakteret ham lidt vel haardt paa det sidste Møde.

LASSEN

Man maa jo vise Tænder.

PROFESSOREN

Har De Deres?

LASSEN

(viser dem)

De er rigtignok forlorne. Men jeg har dem.

PROFESSOREN

Jeg har desværre kun Stumper. Men jeg bruger dem, saa godt jeg kan.

GAMLE WENK

Hvad tales der om?

DEPARTEMENTCHEFEN

Om Tænder.

GAMLE WENK

Det kan jeg inte tale med om. Jeg har kun én tilbage. Men i mine unge Dage . . !

DE ANDRE

(med et samtidigt Udbrud)

Ja, déngang!

(Damerne Fru Hall og Fru Wenk fra Laagen. Lidt efter kommer Fru Lassen og Frøken Wenk. Der hilses og siges Godaften.)

FRU WENK

(ivrig til Fru Hall)

. . . Frøknerne Prip fortalte mig det selv. De havde det fra Justitsraadinden, som havde hørt af Pigerne, at der kommer et Mandfolk til Fru Lind i Nr. 11 hver Aften og bliver der til henad 12. Der har nok ogsaa staaet noget i et Blad.

FRU HALL

Jeg hører nu aldrig efter den Slags.

FRU WENK

Jeg heller ikke. Jeg siger ikke andet, end hvad jeg har hørt.

DEPARTEMENTCHEFEN

Hvad har Fru Wenk hørt?

FRU HALL

Ikke noget, min lille Ven. (Han fjærner sig atter. Til Fru Wenk :) Husker De, hvad det var for et Blad?

FRU WENK

Nej, desværre. — Men de bad mig selvfølgelig ikke bringe det videre.

FRU HALL

Ja, jeg skal ikke . . .

FRU WENK

Man skal jo ikke give Sladderens Næring, som man siger.

(Hun gaar hen til gamle Wenk. Departementchefen nærmer sig atter sin Hustru.)

DEPARTEMENTCHEFEN

Hvad var det, Fru Wenk fortalte?

FRU HALL

Aa, det var ikke andet end Justitsraadinden, der havde set, at Enkefru Lind henne paa Hjørnet . .
(ser sig om, hvisker til ham) . . . ja, og at Vedkommende bliver der det meste af Natten.

DEPARTEMENTCHEFEN

Hvad har jeg sagt!

FRU HALL

Man skal ikke tro alt, hvad der siges, lille Ven.
— Men der har nok staaet noget i Smaabladene.
(Lægger Fingeren paa Læben.)

DEPARTEMENTCHEFEN

Selvfølgelig. (Hen til Professoren.)

LASSEN

(til Frøken Wenk)

Naa, lille Frøken — hvordan gaar det saa med Kunsten? Skal De ikke engang ud at samle lidt Indtryk?

FRK. WENK

Aa Gud, rejse . . .

FRU WENK

Hvem skulde saa passe mig og Fatter? Hun skal jo heller ikke bruge det Malerstads til andet end sin Fornøjelse. (Højt til gamle Wenk:) Nu har Overinspektørens Hund igen været paa Trinet. Du skulde dog klage!

DEPARTEMENTCHEFEN

(har trukket Professoren til Side og hvisker til ham. Nikker saa energisk og siger:)

De lever nok ligefrem sammen . . .

PROFESSOREN

Det skulde forbydes!

DEPARTEMENTCHEFEN

Og her paa Vejen! (Lægger Fingeren paa Læben) Men —

PROFESSOREN

Herregud — Lassen bringer det saamænd ikke videre.

(De gaar sammen hen til Lassen.)

FRU LASSEN

(til Frøken Wenk)

Ja, der er jo altid meget at vaske om ved Smaabørn. Men vi har jo den dejlige Tjørnehæk.

FRK. WENK

Det er ikke let at være Moder.

FRU LASSEN

Nej. Klokken 3 Kvarter paa 9 skal lille Tulle have igen.

(Inger kommer fra Verandaen, hilser og nejer og gaar saa hen til Professoren.)

INGER

Nu er der færdigt. Men jeg skulde hilse fra Clara og sige, at hun ikke var rigtig rask. Hun har lagt sig lidt.

PROFESSOREN

Hun kunde da nok have sørget for Koteletterne først. Hun ved, at Agnes altid gør dem for tørre.

(Damerne har omringet Inger og Professoren.)

FRU HALL

Har hun Phenacetin?

INGER

Det tror jeg nok.

FRU HALL

For ellers har jeg mine grønne Draaber. De hjælper for alt.

FRU WENK

Er det Hodet?

INGER

Det tror jeg nok.

Henri Nathansen: Danas Have.

FRU WENK

Ja, for hvis det er Maven, saa har jeg Sennepsblade. Det er gammeldags. Men det virker.

PROFESSOREN

Ja, mine Damer og Herrer — jeg ved ikke, om vi saa skulde gaa ind og lade Maden smage . . .

(Der høres et forskrækket Skrig fra Damerne. En tarvelig klædt Mand er kommet frem ved Laagen. Professoren gaar derhen.)

PROFESSOREN

Ved De ikke, at dette er Privatvej? Hvadbehager? Sulten siger De — saa kan De jo henvende Dem til Understøttelsesforeningen. Arbejdsløs . . hvad er De . . Murer! Dér gaar et Par Tusend Mand ledige paa Torvet, og saa kan jeg ikke engang faa to lumpne Sten sat i Taget. Nej, tag De og bestil noget, unge Mand — der er Brød nok til alle Munde.

(Arbejderen gaar. Professoren hen til de andre.)

PROFESSOREN

Han kommer naturligvis fra den nybebyggede Del af Grundtvigsvej. Grundtvig — det skulde han have set!

DEPARTEMENTCHEFEN

Der ser man Følgerne af Servituternes Ophævelse.

LASSEN

(til Fru Lassen)

Laasede du? — Vi skal nu engang have en rigtig Hund.

FRU HALL

Siden vi taler om Grundtvig, og da der nys er givet os en Slags Anledning til at støtte de Trængende, turde jeg maaske bede Herrerne give en lille Skærv til den nye Kirke i Vanløse. Vi trænger.

(Med et undskyldende Smil.) Og man maa jo arbejde.

(Departementchefen, Professoren og Fru Wenk, som faar gamle Wenks Portemonnaie, giver — uden synlig Begejstring.)

FRU HALL

(til Lassen)

Hr. Fabrikejser —

LASSEN

Jeg har jo lige i disse Dage talt mod de nye Kirker —

FRU HALL

(nikker smilende med fremstrakt Haand)

Ja —

LASSEN

(ned efter Tegnebogen)

Jeg er en absolut Modstander, ved De.

FRU HALL

Ja —

LASSEN

(giver Sedlen)

Absolut!

FRU HALL

Tak.

PROFESSOREN

Ja, saa tror jeg nok, vi har fortjent Maden.

(De gaar op. Lassen og gamle Wenk først, derefter Damerne. Professoren og Departementchefen sidst.)

PROFESSOREN

Et Øjeblik. — Har du hørt, at Wenk tænker paa at give Legatet til P. C. Poulsen?

DEPARTEMENTCHEFEN

Ja, Herregud.

PROFESSOREN

Det er jo ganske uforsvarligt.

DEPARTEMENTCHEFEN

Lad nu ham, saalænge han har det. Man gav jo dén Gang Wenk og ikke dig det lille Bén, fordi han allerede da var saa aandssløv, at han ikke kunde passe andet. (Klapper Professoren paa Skulderen.) Næste Gang er du jo sikker, Rejersen.

(De gaar op og lukker Døren efter sig. Inde i Stuerne er der nu tændt Lys.)

INGER

(har staaet alene henne ved Laagen og set op ad Vejen. Nu gaar hun langsomt hen mod Huset. Da hun staar helt oppe, breder hun Armene ud og hvisker betaget ud i Haven:)

For alle mine Roser har jeg kysset ihjel,
alt mens jeg tænkte paa dig . . .

(Gaar ind.)

Scenen er et Øjeblik tom, og det er mørkt nu, da Lyset fra Stuerne falder gennem Vinduerne ud i Haven. Henne ved Laagen kommer Hjalmar tilsyne. Han staar lidt, ser sig om, lytter. Gaar saa ind. Laagen smækker, han staar atter lyttende stille. Saa gaar han et Par Skridt til venstre og ser op til Claras Vindu i Gavlen, der vender bort fra Scenen. Fløjter saa forsigtig og dog tydeligt det Signal, de havde imellem sig i gamle Dage. Pludselig gaar Verandadøren op, han trykker sig tæt ind mod Hegnet ud til Vejen.

PROFESSOREN

(indefra)

Jeg saa den ligge paa Bordet under Linden.

(Inger kommer ud og gaar hen til Bordet. Opdager, da hun tager Bogen, at Rosen, som hun har lagt deri, ligger glemt. Saa gaar hun tilbage uden at se sig om. Lukker Døren efter sig.)

Hjalmar er atter traadt frem af sit Skjul. Fløjter igen. Med ét bøjer han sig frem. Fra Gangen bag om Huset kommer Clara. Hun stanser, lytter . . .

HJALMAR

Clara . . .

TREDIE AKT

Samme Scene: Søndag Morgen. Kirkeklokkerne ringer i det Fjerne. Kaffebordet er dækket som i 1ste Akt, Dug og Servietter skinner festligt. Inger staar ved Laagen og spejder ned ad Vejen. Med ét bøjer hun sig frem og løber saa hurtig hen mod Verandaen.

INGER

Nu kommer de!

(Pigen kommer fra Verandaen, bærende Maskine og Kaffekande o. s. v., som hun sætter paa Bordet.)

PIGEN

Jeg skulde sige fra Frøken Clara, at hun kommer om lidt. (Vil hjælpe med at rette an.)

INGER

(værdigt)

Tak, jeg skal nok. (Pigen gaar)

(Ude paa Vejen kommer, søndagsklædte og med Salmebøger, først Professoren og Departementchefen, saa de to Fruer Hall og Wenk, derefter Frederik med Frøken Wenk. Endelig alene bagefter Gamle Wenk. Professoren, Departementchefen og Gamle Wenk bærer smaa hvide Pakker med Bagerbrød. Gamle Wenk har faaet sin anbragt paa Frakkeknappen. De stanser alle ved Laagen)

ALLE

Godmorgen . . . Godmorgen . . .

(De gaar alle videre undtagen Professoren, der bliver staaende ved Laagen)

PROFESSOREN

Og velbekomme Kaffen!

DE ANDRE

Tak — Tak.

(Professoren ind. Inger har imidlertid hentet Slaabrok, Morgensko og Piben med Landsoldaten. Gaar hen og kysser Faderen og hilser Godmorgen.)

PROFESSOREN

Godmorgen, mit Barn. Er Clara ikke oppe?

INGER

Hun blev liggende lidt.

PROFESSOREN

(rækker lidt fortrydelig Pakken)

Her er Borgmesterkringle.

INGER

Um . . !

PROFESSOREN

(lægger sin høje Hat, affører sig Frakke. Inger hjælper ham med Støvlerne)

Ah! . . . (Strækker Tærne) Far sagde altid —

INGER

Skift Fodtøj, Børn —

PROFESSOREN

Ja.

INGER

(kalder op)

Agnes! (Pigen kommer). Vil De tage Professorens Tøj.

PROFESSOREN

Salmebogen kan De lægge i Kommodeskuffen.
Ovenpaa Skjorterne. (Pigen gaar med Tøjet. Professoren rykker
hen til Kaffebordet.) Du har vel været i Kirke?

INGER

Hvem skulde saa lave Bordet til?

PROFESSOREN

Naa, nej — men jeg holder, ikke af, at I svigter
Sct. Markus, naar vi andre gaar i Vartov.

(Faar Kaffen, drikker.)

Ah! — — Der er lidt langt til Løngangsstræde.
Og Dichmann er ingen Demosthenes . . .

Jeg synes, du ser mig noget blegnæbbet ud, lille
Inger.

INGER

(gnider Kinderne)

Det er ikke noget.

PROFESSOREN

Havde Clara det ellers lidt bedre?

INGER

Det tror jeg nok.

PROFESSOREN

Dén Blegsot. — — Gid Frederik snart fik den
Fuldmægtigplads.

INGER

Hvad saa?

PROFESSOREN

Saa de kunde gifte sig.

INGER

Hvad kommer det dog Blegsoten ved, Far?

PROFESSOREN

Skal du ikke have lidt mere Kringle, mit Barn?

INGER

Jeg kan ikke mere.

PROFESSOREN

Ellers plejer du da at være sulten nok til Morgen-
maden.

INGER

Jamen idag . . . jeg ved ikke . . .

PROFESSOREN

Du er maaske ogsaa syg.

INGER

Nej —

PROFESSOREN

Naar man selv Gud være lovet er rask, er det
ikke morsomt at se paa Sygdom. (Søger et Stykke Kage ud)
Holder Clara af Sukat?

INGER

Det tror jeg nok.

PROFESSOREN

Ja, for ellers kunde du give mig det Stykke dér.
 (Inger rækker ham det) Tak. — Far holdt ogsaa meget af Sukat. Mærkeligt saa sligt kan nedarves. — Aa Gud, jeg ser ham for mig. Han sad altid her paa denne Plet med sit smukke Hoved, et klassisk Hoved, naar det ikke var fugtigt. I Vejret altsaa. Rørte sig kun sjældent, navnlig efter at han havde opgivet Skrædderforretningen. Han blev jo ogsaa med Aarene meget svær. Ja, Livet gentager sig. Nu sidder jeg paa hans Plads ovenpaa en ret bevæget Fortid. Han forudsagde det ofte; naar vi sad her ved vor Pibe og Toddy — Mindelserne om hans akademiske Dannelse. Adam, sagde han, du er trods alt en ægte Rejersen. Tuml du dig blot, min Dreng. Du ender dog en Gang som vi andre — her — i „Danas Have“.

INGER

Uf Far, det lyder saa ækelt.

PROFESSOREN

Hvordan ækelt?

INGER

Som om det hele var én stor Familiebegravelse.

PROFESSOREN

Naa ja, mit Barn — den Vej skal vi jo alle.

INGER

Aa!

PROFESSOREN

En voksen Pige strækker sig ikke saadan.

INGER

Jeg har saadan Lyst —

PROFESSOREN

Til hvad, mit Barn?

INGER

Til at . . . til at . . . skringe!

PROFESSOREN

Man skriger ikke om Søndagen!

(Professoren er færdig med Kaffen, samler tilslut Sukkeret paa Teskéen i Bunden af Koppen. Inger ordner nervøst Kopperne paa Bakken. — Clara kommer fra Verandaen.)

INGER

(kort og koldt)

Skal du have Kaffe?

CLARA

Nej, Tak.

(Inger gaar op med Bakken og ind.)

CLARA

(hen til Faderen, kysser ham paa Panden)

Godmorgen, Far.

PROFESSOREN

Naa — det gaar lidt bedre?

CLARA

(ryster paa Hovedet)

PROFESSOREN

(sætter Piben fra sig, som han lige har taget)

Det var kedeligt. Jeg kan saa daarlig taale Sygdom.

CLARA

Jeg er jo ikke saadan syg.

PROFESSOREN

Naa, Gudskelov. (Tager atter Piben.) Vil du hjælpe mig lidt, lille Clara. (Hun tænder, han bakker.) Jeg har ikke saa godt af at bukke mig lige ovenpaa Maden. Tak . . . Tak . . .

(Han rejser sig og gaar med langsomt Velbehag rundt i Gangene, nynnende)

„Rosen blusser alt i Danas Have, liflig fløjter vist den sorte Stær“ — — ja, han var en Sonderling, samme Poul Martin, Guldalderens sorte Stær, som jeg kalder ham . . . den fløjter lifligt, men den har ikke mange Toner . . . (nynner videre) „Bier deres brune Nektar lave — Hingsten græsser stolt paa Fædres Grave — Drengen plukker af de røde Bær.“

(Henne til venstre.) De Jordbær, de Jordbær, de vil slet ikke. Jeg maa altid tænke paa Mor, naar jeg ser dem. Ak, ja. I hendes Tid kunde vi spise hver Dag. Idag er der vist knap til én Portion.

CLARA

Der er til dig, siger Agnes.

PROFESSOREN

(nynner glad videre)

„Dersom sligt for Fattigdom du tyder — Østens atlaskklædte rige Mand“ — jeg har dog Stemme endnu, skjønt jeg kun sjældnen bruger den. Ja, i min Tid sang vi ved Lørdagssoldene og øvede os i Veltalenhedens ædle Kunst. Nu gaar Ungdommen til Gymnastik og lader Veltalenheden blive hjemme. Men den vil atter blomstre i Danmark! (Nynner atter, idet han med en Rive pynter lidt paa Gangene) „Glad mit sorte danske Brød jeg bryder — takker Gud, mens fra min Læbe lyder — Danmark er et lidet fattigt Land.“

(Sætter Riven og kommer hen til Bordet, hvor Clara sidder.)

Saa fik jeg da ogsaa min Motion (sætter sig forsigtig). De sorte her kunde snart trænge til at lægges lidt ud igen. De er saamænd ikke rørt, siden Mor døde . . .

(Pigen kommer fra Verandaen efter Maskine og Kaffekande. Clara hjælper hende til rette. Professoren nynner svagt og indretter sig saa smaat paa et lille Hvil. Pigen gaar op med Servicet og ind. Saa gaar Clara hen til Faderen)

CLARA

Far?

PROFESSOREN

Ja?

CLARA

Maa jeg tale med dig?

PROFESSOREN

Tal væk, mit Barn.

CLARA

Men du maa høre.

PROFESSOREN

Det lyder jo ganske højtideligt.

CLARA

Det er det ogsaa.

PROFESSOREN

Herregud, paa en Søndag! Kunde det ikke vente til imorgen. Hvad er der saa?

CLARA

Du maa love mig ikke at blive altfor bedrøvet.

PROFESSOREN

(letter sig)

Kom Kyllingerne ikke?

CLARA

Jo —

PROFESSOREN

(læner sig atter tilbage)

Naa, lad mig saa blot høre.

CLARA

(er gaaet bag hans Stol, bøjer sit Hoved ned til ham)

Jeg har ligget i Nat og tænkt og tænkt frem og tilbage. Men jeg kan ikke andet . . . Nej, du maa sidde rolig, ellers kan jeg ikke . . .

PROFESSOREN

Hvad er det saa?

CLARA

Det er Frederik.

PROFESSOREN

Hvad han?

CLARA

Mig og Frederik.

PROFESSOREN

Hvad er der nu i Vejen?

CLARA

Vi forstaar ikke hinanden.

PROFESSOREN

Er det det Hele?

CLARA

Jeg holder ikke nok af ham.

PROFESSOREN

Naar han er fornøjet, mit Barn.

CLARA

Jamen, Far —

PROFESSOREN

Naa? (Løfter Hovedet) Men hvad er der? Du græder jo, Barn.

CLARA

Jeg elsker ikke Frederik.

PROFESSOREN

Naa, naa — saa, mit Barn, saa . . . du gjorde mig ganske forskrækket. Elsker og elsker — slige Skrupler har vi alle. Elskede Øhlenschläger sin Christiane? Du kender min Redegørelse i 1ste Del. Det er ikke den første Betingelse for et ægteskabeligt Samliv.

CLARA

For mig er det det.

PROFESSOREN

Det samme troede jeg selv engang. Mit eget Ægteskab overbeviste mig om det modsatte. Ægteskabet har saa mange Faser — Børnene — Huset — etc. etc. Kærligheden kommer i anden Række. Den skifter jo ogsaa Karakter med Aarene. Indtil den umærkelig og ganske af sig selv . . . fordufter.

Nej, mit Barn, tør du dine Øjne og puds din Næse og lad saa Forsynet om Resten. (Vil lægge sig til rette igen.)

CLARA

Far, nu maa du høre.

PROFESSOREN

(løfter sig)

Maa?

CLARA

Du bliver nødt dertil. Jeg kan ikke holde det ud mere. Jeg har grædt og grædt. Jeg gifter mig ikke med Frederik.

PROFESSOREN

(op)

Hvad gør du ikke!

CLARA

Jeg kan ikke.

PROFESSOREN

Men du altforbarmende Gud og Skaber, hvad er dette? Der er da ikke sket noget, Barn — passeret noget — nogen — nogen — periculum!

(Pigen kommer fra Verandaen med et Fad)

PROFESSOREN

Hvad er der?

PIGEN

Frøkenen bad mig plukke de Jordbær.

PROFESSOREN

Her skal ikke plukkes! (Da Pigen gaar) Ikke nu — ialtfald. (Pigen atter op og ind.)

PROFESSOREN

Hvad er der sket? Saa tal dog, Barn!

CLARA

(med Ryggen til ham)

Jeg . . .

PROFESSOREN

Naa?

CLARA

Det er Hjalmar . . .

PROFESSOREN

Hjalmar?

CLARA

(stadig bortvendt)

. . . Jeg har altid holdt af Hjalmar. Jeg lovede ham ogsaa dén Gang at vente. Men da I saa fortalte mig, at han aldrig kom igen, fordi han havde gjort noget, saa han ikke kunde det . . . saa . . . ja, saa ved jeg ikke . . . Men Frederik har jeg aldrig holdt af, aldrig en Time, det var kun dét, at I allesammen talte om os og lo og hviskede, naar vi var sammen, og saa Mor døde, og jeg stod dér og slet ikke vidste . . . (Vender sig om mod Faderen.) Men da Hjalmar saa kom her tilbage, og jeg så ham igen, saa vidste jeg det straks, jeg følte det her, det er slet ikke, fordi han er bedre end Frederik eller pænere eller saadan . . . det er slet ikke for andet end at jeg . . . altsaa . . . elsker ham . . . (Professoren er sunket mere og mere sammen i Stolen. Clara gaar hen til ham.)

CLARA

Far —

(Professoren hulker svagt. Da hun bøjer sig ned til ham, fjærner han hende læmpeligt med Haanden.)

CLARA

Far, du maa ikke græde . . . jeg kan ikke taale det, ved du. (Professoren hulker stærkere) Far, dog!

PROFESSOREN

(løfter Hovedet, vil tørre Øjnene, har intet Lommetørklæde i Slaabroken, rækker Haanden ud for at laane Claras, hun misforstaar ham og griber hans

Haand) Nej — Lommetørklædet, mit Barn. (Han faar det, dupper Øjnene, beholder det.) Dette var i Sandhed et Slag. For to Aar siden — ja, vel næppe stort mere end halvandet — mistede jeg Hertha. Da trøstede jeg mig med, at jeg dog beholdt jer til at dulme Sorgen. Men det gamle Ord har Ret: De smaa træder Forældrene paa Tæer . . . Fødderne, de store paa Hjærtet. Hjærtet ja. Jeg kan næppe gøre Regning paa mange Aar . . . nej, nej, mit Barn, vi Rejerse-
ner dør i Tredserne . . . men jeg havde dog maaske nok fortjent en Smule Skaansomhed i de Par Aar, jeg har tilbage.

CLARA

(fortvivlet ved hans Fødder)

Far —

PROFESSOREN

Og du, Barn! Du, som laa mit Hjærte nærmest, fordi du lignede mig mest. Du, om hvem man i Sandhed kunde anvende Goethes Ord: Alles geben die Götter, die unendlichen, Ihren Lieblingen ganz — du vil i et Nu kulkaste alt, dit Liv, min Smule med, hele Freden her i „Danas Have“. Ja, ja — han vidste det, den Gamle i Weimar . . . die Leiden, die unendlichen — ganz! Alt, hvad der tilforn smilede mig lyst og lykkeligt i Møde, naar jeg om Morgenens traadte ud paa min Veranda, det skal nu være forbi . . . alles . . . ganz! Dræbt for en flygtig Lyst, slaaet ned af en romantisk Grille.
(Da Clara ser op.) Romantisk, ja. Du ved, at jeg har

ofret mit Liv for Romantikens Sag herhjemme. Men Litteratur er ét — Livet noget ganske andet. Du elsker, siger du. Tror du ikke, at jeg har elsket? Og dog ægtede jeg din Moder. Hun var her fra Vejen som jeg, Datter af Etatsraad Hinnerup i Nr. 14. Ikke, hvad man kalder smuk, men med et sjælfuldt Øje. Men jeg vidste, at jeg derved opfyldte salig Faders varmeste Ønske.

Men som sagt — jeg tier. Du har din fuldeste Frihed. Men med min Glæde er det forbi.

CLARA

Saadan maa du ikke tage det, Far.

PROFESSOREN

Nu er jeg ganske rolig.

CLARA

Jeg elsker jo Hjalmar.

PROFESSOREN

Saa tag ham, tag ham.

CLARA

Men du skal forstaa mig.

PROFESSOREN

Jeg forstaar, jeg forstaar.

CLARA

Hvor kan du nænne . . .

PROFESSOREN

Næne? Ikke nok med at jeg tier — jeg skal ogsaa forstaa! Og det nu da Bryllupet er nærforestaaende. Da vi kun venter paa Schrøder. Tænk dig vor casus! Hvad vil der ikke blive sagt i din Svigerfaders Departement fra den yngste Volontær og lige op til Hs. Ekscellence? Og Overformyndet — og Kontoret for de ekstraordinære Skatter! Og saa Forholdet til dine Svigerforældre og vor fælles Omgang her paa Vejen. Hvad gør vi med Wenk og Lassen? Og Overinspektøren i Nr. 17? Og Frøknerne Prip i den lukkede Ende! Jo, jeg forstaar, jeg forstaar!

CLARA

Aa, Hjalmar —!

PROFESSOREN

Og saa tvende Brødre. Det er jo næsten Blodskam — ja, hvis den ene havde været en Søster! Og Hjalmar! Ved du, hvem Hjalmar er, og hvorfor han den Gang nolens volens maatte rejse?

CLARA

Jeg ved det altsammen.

PROFESSOREN

Det er vanskeligt blot at nævne Ordet.

CLARA

(med Haanden for Ørerne)

Jeg vil ikke høre det.

PROFESSOREN

Kvinder var det.

CLARA

Det er ikke sandt.

PROFESSOREN

Med Gaaseøjne — rent ud sagt.

CLARA

Hvad kommer det saa mig ved!

PROFESSOREN

(løfter Hænderne)

Hertha — hører du!

CLARA

Mor —

PROFESSOREN

(i samme Stilling)

Tak du din Gud, at du blev forskaanet!

CLARA

Jeg elsker ham jo, Far.

PROFESSOREN

Elsker og elsker. Og Pengene?

CLARA

Det kommer nok altsammen.

PROFESSOREN

Han med sine 2400 Kroner.

CLARA

Jeg kan jo hjælpe.

PROFESSOREN

Kan du skrive paa Skrivemaskine, korrespondere, stenografere?

CLARA

Han vilde saa blive her.

PROFESSOREN

Her?

CLARA

Det har han lovet mig.

PROFESSOREN

Her? I samme By som Frederik?

CLARA

I Landet saa.

PROFESSOREN

Hvor? Som hvad? Kan Hjalmar bo i Nibe eller Løgstør eller paa den jyske Hede? Han vilde snart igen være over alle Bjærge. Og hvad saa? Hvad kender du til hans Forhold derovre? Tror du ikke, der findes løse Kvinder paa den anden Side Kloden? Som Skum paa Havet. Og nu alt forudsat, kan du saa leve i et fremmed Land, Hundreder af Mile fra dine Kære, uden Forbindelse, uden Udsigt til at se dem. Husker du, naar du som Barn var 8 Dage

borte fra os — hvor du led, hvor du længtes? Og saa et helt Liv i en fremmed Stad uden Kultur eller klassisk Jordbund paa 24de Sal i en Forstad med Jærnbaner klods op ad Vinduerne.

CLARA

Andre kan jo leve der.

PROFESSOREN

Saa er de ikke født her paa Vejen. — Og her sidder du med en Mand paa circa 4000, enkeforsørget, livs- og ulykkesforsikret, pensionsberettiget — alt! Og alt vil stige, jo ældre han bliver — Enkeforsørgelsen, Livsforsikringen, Pensionen. Og til ham vil du sige Farvel — Vanvid!

CLARA

Jeg siger dig jo, at jeg ikke holder af ham.

PROFESSOREN

Det kommer.

CLARA

Aldrig.

PROFESSOREN

Saa kommer der noget andet.

CLARA

Og hvis jeg nu føler, at der aldrig gør det.

PROFESSOREN

Saa kommer det maaske netop.

CLARA

Jeg kan ikke, Far . . . (lægger Hovedet paa Bordet) Jeg kan ikke . . .

PROFESSOREN

(med Haanden paa hendes Hoved)

Et Menneske kan alt. Jeg levede med din Moder i 27 Aar. (Lille Pavse.) Herregud, det var min Drøm, at du og Frederik skulde bo derinde. Naar saa du havde dit Hjem dér og Inger maaske sit her, saa kunde jeg rolig lukke mine Øjne. — Drømme . . . Drømme . . . ! Far havde det omtrent paa samme Maade. Naar vi om Søndagen gik sammen ud paa Vestre, plejede han at stanse ved Gravstedet og sige: Dér tilhøjre ligger Mor — dér ligger jeg — og udenom ligger du og dine. Saa nikkede han glad. Nu hviler han og Mor derude. Hertha jo ogsaa. Den næste er altsaa mig. Men ingen skal høre mig klage.

CLARA

Tal ikke saadan, Far.

PROFESSOREN

Bliv 60, mit Barn, og prøv dét, jeg idag har prøvet.

CLARA

Hvad vil du da have, jeg skal gøre?

PROFESSOREN

Jeg vil intet.

CLARA

Synes du da, jeg har Ret?

PROFESSOREN

Jeg hverken synes eller ikke synes.

CLARA

Naar det nu er mit Liv, det gælder.

PROFESSOREN

Det siger du jo.

CLARA

Saa hjælp mig dog, Far.

PROFESSOREN

(hen til hende — efter en lille Pavse — med Pathos)

Hvis du tror, at du er stærk nok til at trodse Nød og Savn og Sorg og Modgang i fremmed Land . . . (da Clara nikker) . . . naa ja, saa rejs. Hvis du uden Sorg, dybere Sorg altsaa, kan skilles fra Hjemmet her, din Fader, Søster og Minderne, der knytter sig til denne Have — i Guds Navn, saa bryd. Dit lille Værelse der i Gavlen, hvor Moder første Gang bragte dig til Verden — Pladsen her, hvor hun lærte jer de første spæde Skridt — Linden, hvorunder du red Ranke paa Bedstefaders Knæ — betyder det altsammen intet for dig, saa bryd kun, bryd! Tag intet Hensyn til mig, det er jo, som du siger, dit Liv det gælder. Du ved, jeg ønsker dig alt godt. Du har altid været mit kæreste, jeg kunde

næsten sige mit eneste Barn. Men Sorgen maa du ikke tage fra mig.

CLARA

Far . . . Far . . .

(Frederik er kommen til Syne ved Laagen. Han er højtidelig klædt — høj Hat, sort Tøj, sorte Hansker.)

PROFESSOREN

Der er Frederik. Tænk nu, før du handler.

(Idet han gaar fra hende) Dette er den tungeste Søndag i mit Liv.

FREDERIK

Goddag igen, kære Svigerfader. Godmorgen, kære Clara. (Lille Pavse.) Tja. — Altsaa. — Schrøder er død.

(Et Sekunds Stilhed. Saa brister pludselig Clara i Graad. Frederik og Professoren ser paa hinanden.)

FREDERIK

Saa . . saa . . lille Clara. Vi maa tage det lidt roligt. (Vil bøje sig over hende, hun fjærner ham lempelig.) Det var jo dog ventet. Men havde jeg tænkt mig, at Meddelelsen vilde angribe dig saa stærkt . . . saa, saa, saa, min lille Ven —

(Clara har rejst sig og er gaaet hen ad Gangen langs Hegnet — stanser, gaar — stanser, gaar. Frederik er gaaet hen til Professoren.)

FREDERIK

Saa fik han da udstridt.

PROFESSOREN

(deltagende)

Ja.

FREDERIK

(ligesaa)

Ja.

PROFESSOREN

Naar er Turen til os?

FREDERIK

(med en lille Latter)

Naa-aa. (Professoren ser alvorlig paa ham, Frederik indser det upassende, stanser brat.) Tja. (Lidt efter.) Jeg har i Sinde allerede nu at gaa til Kontorchefen. Han sendte mig Meddelelsen — alene derfor vilde jeg anse det for passende. Der bliver jo en Del at aftale — om Repræsentation ved Graven etc. etc. Jeg formoder, at Kontoret møder in pleno. Schrøder havde jo kun Venner — paa det sidste. Krans skal der ogsaa sørges for i Tide. Og Silkebaand. Fra 2det Departement. I Guld altsaa.

(Han tager den høje Hat af og tørrer Panden.)

Han maa sikkert begravnes snarest. Idag er det 20°. Réaumur.

PROFESSOREN

Ønsker du ikke lidt at drikke?

FREDERIK

Tak.

PROFESSOREN

Vilde du hente en lille Drik, Clara?

CLARA

Til dig ogsaa?

PROFESSOREN

En Draabe, Tak. (Da Clara er paa Vej) Og maaske
Frederik spiser en lille hjemmebagt Kage . . .

(Clara op og ind.)

PROFESSOREN

Er dine Forældre inde?

FREDERIK

Ja.

PROFESSOREN

Hjalmar ogsaa?

FREDERIK

Ja. — Mærkeligt med Clara før.

PROFESSOREN

Clara er ikke rask.

FREDERIK

Kedeligt netop nu, da Schrøder er død.

PROFESSOREN

Vær du glad for dét.

FREDERIK

Jamen, Bryllupet?

PROFESSOREN

Det kommer nok altsammen — med Guds Hjælp.

Vær blot forsigtig med Clara, kære Frederik. Og varsom. Og først og fremmest god — i hvert Fald idag.

(Clara kommer med Appelsinsaft og Kager, som hun sætter paa Bordet ved Verandatrappen. Hun skænker i Tavshed et helt Glas og et mindre fuldt)

PROFESSOREN

Frederik drikker vist ogsaa gerne et helt Glas.

(Clara fylder det andet Glas helt. Professoren og Frederik drikker i Tavshed.)

PROFESSOREN

Tak, mit Barn. — Det er vel snart det sidste af det, din Mor egenhændig skrællede. — Saa er ogsaa dét forbi . . . (Han tager en Kage og siger vemodigt) Hvad er Livet andet . . . ? (Gaar langsomt op ad Trappen, støttende sig til Gelænderet, og ind. Der bliver en lille Pavse, saa siger)

FREDERIK

Clara —

CLARA

(ser op, tier)

FREDERIK

Har du slet ikke noget at sige mig?

CLARA

(tier)

FREDERIK

Er du endnu en Smule pikeret fra igaar?

CLARA

(ryster paa Hovedet, tier)

FREDERIK

(hen til hende, vil kysse hende)

Godmorgen —

(Clara rejser sig og gaar fra ham. I det samme kommer Pigen fra Verandaen med et Fad. Frederik bliver staaende.)

PIGEN

Professoren bad mig plukke . . .

(Hun gaar ind bag det høje Buskads til venstre)

FREDERIK

Jeg forstaar din Bevægelse. Saadan et Dødsfald er jo altid et memento. Paa mig har det ogsaa gjort Indtryk. Det bliver underligt at sætte sig paa en Afdøds Plads. Men saadan er jo Livet. Specielt i Ministeriet.

Aa, men Clara, kan du ikke nok forstaa! Nu er jo dét et factum, som jeg har ventet og ventet paa i 32 Aar. Inden vi bliver gift, er jeg 33. Og du, Clara?

CLARA

Det ved jeg ikke.

FREDERIK

Ved du ikke?

CLARA

Nej.

(Oppe fra Huset høres dæmpet og mildt Professorens Stemme: Lær mig, o Skov, at visne glad . .)

FREDERIK

Er du ikke rask, Clara?

CLARA

(nikker tavs)

FREDERIK

Vil du have lidt at drikke?

CLARA

(rækker Haanden frem)

FREDERIK

(skænker)

Maa jeg give dig mit Glas?

CLARA

(trækker Haanden til sig)

Nej, jeg vil ikke have.

FREDERIK

Hvorfor nu pludselig nej? Hvis du ikke er rask, saa sig det. Skal jeg hente Læge? Jeg vil jo gerne hjælpe, altsaa. (Drikker det halve af Glasset, han staar med i Haanden) Jeg har dog ogsaa en vis Ret til at vide, om din Sygdom er af kronisk eller akut Natur. Heraf vil jo afhænge, om jeg kan leje til Oktober. (Drikker Resten, sætter Glasset) Hvorfor stirrer du saadan paa mig? Du kunde da ialtfald svare . . . have en lille Smule Fortrolighed til mig. Ægteskabet skal jo netop være ikke alene den stedsevarende, men ogsaa den udelukkende Forbindelse mellem Mand og Kvinde, eller som jeg plejer at definere det for mine Manucenter: det inderligste Forhold in solidum, En for Begge og Begge for En . . .

Clara . . lille Clara . . nu er jo den sidste Hindring borte. Saa saare Schrøder er i Jorden, har

vi Udnævnelser. Saa faar vi travlt med at tænke paa Lejlighed, Bryllup og eventuelt en lille 3 Ugers Rejse til sachsisk Schweitz. Vi skal faa det, kan du tro, nu da vi har de 4000. 4 Værelser med 3 en suite og Badeværelse etc. etc. Jeg glæder mig, jeg glæder mig!

CLARA

Glæd dig ikke for tidlig.

FREDERIK

Hvadbehager?

CLARA

(tier)

FREDERIK

Mener du da ikke, jeg kan leje til Oktober?

CLARA

(tier)

FREDERIK

Tror du da ikke, vi kan gifte os til Efteraaret?

CLARA

(tier)

FREDERIK

Du kan da svare ja eller nej.

CLARA

(pludselig ude af sig selv)

Nej, nej, nej!

(Frederik staar forbløffet. Fra Verandaen kommer Professoren, paaklædt som da han kom fra Kirke. Frederik søger at genvinde Fatningen.)

Henri Nathansen: Danas Have.

PROFESSOREN

(til Frederik)

Jeg gaar et Øjeblik ind til dine Forældre . . .

(Gaar hen til Clara, der har kastet sig paa Stolen og ikke løfter sit Ansigt. Med Haanden paa hendes Hoved:) Gud styrke dig, mit Barn . .

(Professoren klapper Frederik paa Skulderen og gaar ud af Laagen, nynnende svagt paa Salmen fra før. Da han er forsvundet, gaar Frederik ilsomt hen mod Clara)

FREDERIK

Hvad er der?

CLARA

Gaa!

FREDERIK

Hvad siger du?

CLARA

Gaa dog, gaa! Jeg er syg — kan du ikke se? Kan du ikke forstaa, at naar jeg siger, du skal gaa, saa er det, fordi jeg ikke vil have dig her, fordi jeg ikke kan taale dig her, ikke nogen, ikke Huset, ikke Haven, ingen ingen Verdens Ting.

FREDERIK

Dette er jo Sygdom . .

CLARA

Ja, det er Sygdom. Helt ind i mit Hjærte er jeg syg. Bund- bund- bund-ulykkelig er jeg. Forstaar du mig saa? Aa, jeg skammer mig, skammer mig!

FREDERIK

Skammer dig?

CLARA

Du forstaar mig ikke —

FREDERIK

Men saa forklar dog —

CLARA

Kan du forklare, hvorfor jeg kunde græde mine Øjne til Blods — men jeg kan ikke græde. Hvorfor jeg kunde skrige af Fortvivlelse — men jeg kan ikke. Det river og slider i mig fra alle Kanter, og jeg ved ikke, hvorhen jeg skal gaa. Tror du, jeg kan blive — tror du, et Menneske kan være saa ussel? Forstaar du mig saa? Aa, gaa dog, gaa! Jeg kunde jo ligesaa godt selv gaa, men jeg kan ikke gaa, det er jo netop det eneste, det eneste, jeg ønsker og ikke kan. Aa, staa dog ikke der og glo paa mig, som om jeg var gal. Jeg er ikke gal. Det, jeg har sagt, er det eneste, jeg i mange Aar har sagt . . . det føler jeg her . . . og saa forstaar du mig ikke!

FREDERIK

(mumler som før)

Dette er jo virkelig Sygdom.

CLARA

(hører ikke)

. . . Jeg kunde maaske sige dig det, hvis jeg vidste, du var god . . . ja, saa vidste, at du mente mig det godt . . . ja, maaske mener du mig det godt, det er jo saa ligegyldigt nu. Nu kan jeg ikke mere — maaske imorgen — en anden Dag. Jeg har slet

ikke noget at sige dig, ikke et Ord, som du begriber.
Kun, gaa saa!

FREDERIK

Jamen —

CLARA

Gaa!

(Frederik staar et Øjeblik, gaar saa hen og tager den høje Hat, som han stryger med sit Ærme. Da han er paa Vej hen mod Laagen, vender han sig bekymret)

FREDERIK

Skal jeg saa alligevel ikke bede Doktor Holm —?

CLARA

(sidder stiv og stum)

(Frederik gaar. Da han er ved Laagen, kommer Gamle Wenk ned ad Vejen med en stor gul Konvolut. Han faar Øje paa Frederik, gaar hen til Laagen og puster lidt)

GAMLE WENK

Skal De med ned ad Vejen?

FREDERIK

Ja.

GAMLE WENK

Jeg skal ned i Postkassen med denne herre. Det er Indstillingen om Bech's Legat. Jeg vilde jo gerne have givet det baade til Nielsen og Willadsen og Poulsen. Men der er jo kun én Portion. Saa talte jeg efter paa Knapperne imorges inde i Vartov. Det blev Poulsen. Saa var det dog altsaa Guds Vilje . . .

(Frederik er kommet udenfor Laagen. Gamle Wenk tager selv hans Arm)
Tak. (De gaar)

(Inger er under dette kommet ud paa Verandaen med en Bog i Haanden. Hun bliver staaende deroppe, indtil Frederik og Gamle Wenk er forsvundet. Gaaer saa ned. Clara har givet sig til at samle sammen paa Bakken for at skjule sin Bevægelse. Inger sætter sig hen i Gyngen og blader i Bogen)

CLARA

Fik du læst dine Lektier?

INGER

Ja.

CLARA

Og øvet dig?

INGER

Ja.

CLARA

Saa skal du vel lidt ind til Maggie?

INGER

(pludselig)

Jeg har hverken læst Lektier eller øvet mig, og jeg skal aldeles ikke ind til Maggie.

CLARA

Hvad mener du?

INGER

Akkurat, ja. Hvorfor skal jeg altid sendes ind til Maggie? Jeg kan ikke holde hende ud. Lektierne heller ikke. Om det var en Christian eller en Frederik fra 1683 til Syttenhundredeoghvidkaal kan være mig saa knusende ligegyldigt. Jeg ved jo, det var et Fjols.

CLARA

Hvad er det, du læser i?

INGER

Det er en Bog, jeg fandt inde hos Far. Den er vist fra dengang, han skulde have været ude og rejse. Den stod paa nederste Hylde ved Siden af Bibelen. (Smækker den i, saa Støvet ryger) Puh — alt det Støv!
(Kaster den hen paa Bordet)

CLARA

Hvad gaar der dog af dig, Inger?

INGER

Der gaar det af mig, at her er grusomt — Stuerne, Søndagen, ikke en Sjæl paa Vejen. Ikke andet end Fluer, det er til at blive tosset over. Men jeg vil heller ikke gaa her hele mit Liv og stoppe Strømper og faa Børn og lave hjemmebagte Kager til Kaffen.
(Tager en af Bakken) Det vil jeg ikke.

CLARA

Hvad vil du da?

INGER

Jeg vil ud.

CLARA

Du?

INGER

Ja, tror du maaske, jeg vil gaa her og se paa —
(stanser pludselig, vender sig.)

CLARA

Hvad for noget?

INGER

Ingenting.

CLARA

Hvad er der med dig, Inger?

INGER

Naar jeg siger dig, at der ingenting er! (Vender sig pludselig) Tør du se mig ind i Øjnene og sværge paa, at det ikke er sandt, hvad Maggie siger.

CLARA

(hen til hende)

Hvad siger Maggie?

INGER

Med dig og Hjalmar, ja!

CLARA

(tager hendes Arm, ser hende uvilkaarlig ind i Øjnene) Inger . . !
(Inger bøjer Hovedet. Stilhed).

INGER

. . Det var Maggie, der sagde det, og at de talte om jer paa hele Vejen. Men jeg sagde, at det var Løgn i hendes Hals. Jeg troede det ikke, Clara, det véd Gud. For jeg sagde, at naar man har givet sit Ord, saa skal man holde det, og det er jo ogsaa forbudt at begære sin Broders Forlovede. Jeg troede det ikke, Clara, men jeg hadede dig alligevel. For hvis det var sandt, saa ved jeg ikke . . saa forstaar jeg ikke . . saa vilde jeg ikke være her!

(Ser op) Græder du, Clara?

CLARA

Jeg græder ikke.

INGER

Hvorfor græder du?

CLARA

Lad mig blot . . .

(Clara skjuler sit Ansigt. Inger lægger sit Hoved ind til hende, man hører dem begge græde ganske sagte. Endelig siger)

INGER

Alting er ogsaa saa underligt. Da du var 14 Aar, havde du det da ogsaa saadan? Jeg græder, naar nogen ser paa mig, og jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre, eller hvor jeg skal være, og der er ikke et Menneske, der bryder sig om mig.

CLARA

Vist er der saa, Inger.

INGER

Og saa er jeg bleven saa ond baade mod dig og mod Molly, det søde Dyr, men naar jeg saa har pint den, saa kysser jeg den, og saa græder vi sammen. Og Maggie, tænk dig, det er næsten det værste, synes jeg. Vi er jo Kærester, og hun skriver stadig til mig, ikke med Posten naturligvis, men vi har en Sten, som vi lægger det under. Men alt det kan jeg slet ikke mere med. Og saa kysser Maggie saa voldsomt, og jeg synes, det er saa ækelt nu. Men naar hun mærker, at jeg er kold, saa siger hun, at jeg ikke elsker hende, og saa kan jeg ikke mere . .

(De sidder lidt tavse, Clara med Hænderne begravet i sit Haar. Inger flytter sig urolig. Endelig siger)

INGER

Forstaar du mig saa?

CLARA

(løfter Hovedet)

Hvilket?

INGER

Clara dog . . (Hun bøjer Claras Hoved ned og siger:) Lover du mig ikke at sige det til et Menneske?

CLARA

Ja —

INGER

Ikke til Far — ikke til Frederik —

CLARA

Ja —

INGER

Og slet ikke til . . (hvisker i hendes Øre) . . Hjalmar.

CLARA

Hjalmar?

INGER

(bøjer Hovedet)

Ja, for det er jo ham. . . Nu har jeg sagt det. Jeg har ikke sagt det til en eneste, ikke engang til Maggie. Jeg har kun sagt det nede under Dynen og saa indeni mig selv naturligvis. Men jeg kunde ikke holde det længer. — Du ler ikke af mig, vel Clara?

CLARA

Nej, Inger, jeg ler ikke . .

INGER

Ja, for det er Alvor. — Har du ogsaa følt det saadan — saa sørgeligt?

CLARA

Ja.

INGER

Og drømt hver Nat om Hjalmar?

CLARA

Ja.

INGER

Frederik, naturligvis. — Jeg ved jo slet ikke, om han bryder sig det mindste om mig. Jeg gav ham nok en Rose igaar, men den tror jeg nu ikke, han forstod. Det med at komme ud, som jeg sagde før, Clara, det er jo blot det, at jeg vilde rejse altsaa, hvorhen han vilde. For naar han rejser, saa er her jo grusomt, og saa vil jeg bort — fra Haven og Far og Molly og det altsammen.

CLARA

Og du tror ikke, du vilde længes?

(Der bliver en lille Pavse. Inger ryster paa sit Hoved, hun kan ikke svare af Bevægelse. Clara har rejst sig, hun staar lidt og ser sig om, siger saa)

. . Efter Haven her om Morgen, naar vi slaar Dørene op, og Solen skinner, og vi giver Fuglene

Mad henne ved Trappen. Derude i de store fremmede Byer højt højt oppe, tror du ikke, du vilde længes efter Vejen her og Blomsterne om Foraaret og den første Sommerdag, naar vi rykker ud i Haven?

INGER

Nej.

CLARA

Aa, jeg vilde!

INGER

Ja, du.

CLARA

. . Og Vinteren, naar Stuerne er hyggelige og varme, og Far steger Æbler paa Kakkelovnen. Og vore Ture ind til Byen, naar vi køber ind. Og naar vi saa kommer hjem, og Lamperne er tændt, og alt er saa hjemligt og roligt, og Far efter Aften læser højt af Øhlenschlägers Tragedier. Jeg vilde længes!

INGER

Jeg ikke.

CLARA

Det tror du. Det troede jeg ogsaa. Nu ved jeg det ikke. Aldrig maaske se Far igen, aldrig dig og Haven og Hjemmet her. Og Mor, som gik her hele sit Liv og holdt saa urimeligt af os. Og hvert Træ og hvert Sted, som vi kender, og alt, alt, alt.

INGER

Saadan tænker jeg slet ikke.

CLARA

Jeg gør det. Jeg kan jo ikke andet. Jeg elsker det, hele mit Liv har jeg elsket dette Sted og grædt mig syg af Længsel, naar jeg var borte. Det er ikke Far og dig og Haven alene. Det er mest noget, som jeg slet ikke kan forklare — noget af det, som Mor var, da jeg var en lille Pige — noget med Barndom og Sommer og en Have . . .

(Inger ser i det samme Hjalmar, som kommer hurtig ude paa Vejen. Hun staar et Øjeblik raadvild, idet Hjalmar aabner Laagen og slaar den hæftig i. Clara vender sig ved Lyden. Saa løber Inger hurtig op ad Verandatrappen og ind)

HJALMAR

Clara — jeg rejser!

CLARA

Rejser . . !

HJALMAR

Din Far er derinde. Han har talt med Far og Mor om dig og mig. Saa kom de ind til mig og græd og bad mig rejse.

CLARA

Det maa du ikke.

HJALMAR

Jeg sagde ogsaa nej. Saa fordrede Far det. Jeg var ude af mig selv. Sagde ham alt det, jeg har gaaet og gemt paa i den sidste Tid. Saa viste han mig ud af sit Hus.

CLARA

Hjalmar dog!

HJALMAR

Hvad bryder jeg mig om dét, naar jeg har dig? Hvad skal jeg ogsaa her? Jeg svor paa, at jeg skulde være ude af Landet inden Aften. Jeg har brudt med det Hele for sidste Gang. Nu kommer jeg ikke mere tilbage.

CLARA

Hjalmar —

HJALMAR

Aldrig!

CLARA

Husker du, hvad du sagde den første Dag?

HJALMAR

(bevæget)

Clara . . kæreste . . naar jeg tænker paa den første Dag i Haven her . . Fluerne, der summede . . og Roserne og dig, Clara. Jeg var jo hjemme igen, jeg kunde have grædt af Glæde. Denne Have var jo vor Barndom — hvert Sted, jeg traadte paa, var noget, jeg huskede fra Dreng, elskede fra Dreng . . .

CLARA

Du sagde, du kunde blive her altid.

HJALMAR

Det var dig, Clara.

CLARA

At du elskede det.

HJALMAR

Det var dig, Clara.

CLARA

Endnu iafte sagde du det.

HJALMAR

Imorges vidste jeg, at jeg ikke kunde. Jeg vaagne op til Kirkeklokker og Hensyn og stumme Bebrejdelser. Jeg er druknet i Hensyn fra den første Dag, jeg kunde fatte — Hensyn til højre og Hensyn til venstre, til Ven og til Fjende. Det kan jeg ikke, vil ikke. Jeg er af en anden Race, jeg vil ikke fanges ind. — Ja, her kunde være lykkeligt, hvis den ene kunde lade den anden i Fred og unde ham sin Smule Lykke. Men der sidder en lille ihærdig Gnaver i enhver god Dansker, og han arbejder sig gul af Skadefryd for Næstens Fald. Og er Grunden gjort synkefærdig, saa løber den fejge Sværm fra Ulykkesstedet, hver til sit, og sidder hver i sit Hul og venter og mimrer af Fryd, naar Ulykken sker. Derfor rejser jeg. — Hvad siger du, Clara . . ?

CLARA

Aa, jeg ved ikke . . .

HJALMAR

Mener du ikke ogsaa, at det er det bedste?

CLARA

Spørg mig ikke, jeg kan ikke sige det. Der er saa meget, jeg ikke kan forklare, ikke engang for mig selv. Men maaske er det det bedste.

HJALMAR

Det er det, Clara. Baade for mig og for dig.

CLARA

Saa rejs, Hjalmar . . .

HJALMAR

Elskede . . . (Han gaar hen til Laagen, ser op ad Vejen, kommer hurtig tilbage) Jeg sagde, at jeg gik ind for at sige Farvel. Din Fader maa være her straks. Fik du talt med Frederik?

CLARA

Ja —

HJALMAR

Hvad sagde han?

CLARA

Ikke om dét — jeg kunde ikke —

HJALMAR

Men saa skriver du mig til?

CLARA

Ja, jeg skriver dig til.

HJALMAR

Saasnart du kan?

CLARA

Saasnart jeg kan.

HJALMAR

Jeg sender dig min Adresse imorgen. Græd ikke, Clara. Vi ses jo snart. — Clara . . sig som iafte, at du elsker mig —

CLARA

Jeg elsker dig.

HJALMAR

For sidste Gang.

CLARA

Jeg elsker dig.

HJALMAR

Saa, Farvel — (Han gaar hen mod Laagen, vender atter tilbage)
Farvel, Clara — saalænge.

(Han gaar hurtig bort. Clara har kastet sig ned paa Bænken under Linden. Fra den modsatte Side af Vejen kommer Professoren. Han ser et Øjeblik efter Hjalmar, gaar saa ind i Haven, idet han lukker Laagen, som Hjalmar har ladet staa aaben efter sig. Ved Lyden rejser Clara sig)

CLARA

Hjalmar —!

PROFESSOREN

(hurtig hen med udbredte Arme, Clara synker til hans Bryst)

Saa — saa — lille Clara. Græd kun ud ved din Faders Bryst. Og sov saa paa det, mit Barn. Det har vi altid gjort her — i „Danas Have“.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL • NORDISK FORLAG

HENRI NATHANSEN

SOMMERNAT

FORTÆLLING

3 Kr.

DEN FORBUDNE FRUGT

TRE FORTÆLLINGER

4 Kr.

FLODEN

ROMAN

5 Kr.

MOR HAR RET —

KOMEDIE I TRE AKTER

2 Kr.

DEN GODE BORGER

SKUESPIL I TRE AKTER

3 Kr. 75 Øre.

DANIEL HERTZ

SKUESPIL I TRE AKTER

(Nylig udkommet)

GRÆBES BOGTRYKKERI KJØBENHAVN.

